

ODJECI

IZ ŽIVOTA PROVINCIJE PRESVETOG SRCA ISUSOVA
Školskih sestara franjevača - SPLIT, Lovret

God. 2012./XLII.

Br. 4/167

SADRŽAJ

RIJEČ PROVINCIJALNE PREDSTOJNICE.....	3
IZ GENERALATA	
Okružnica vrhovne predstojnice.....	4
UZ OTVARANJE GODINE VJERE	
Godina vjere – Da bi živu vjeru prenosili u pustinji suvremenog svijeta	6
Nadbiskupov proglas uz Godinu vjere	9
Molitva za dar vjere.....	10
IZ PROVINCIJALATA	
Duhovne vježbe 2013.	11
Obavijesti.....	12
ZBIVANJA I OSVRTI	
Sustipan u znaku svetoga Franje	15
U pohodu Gospi ramskoj.....	20
U nadi... ..	21
Umrežavanje zajedništva.....	22
Susret u Repnjama.....	23

Putovanje u sebe	24
Franjo Asiški u zemlji Hrvata	25
Hrabrost preobražavati se	27
Iz Dječjeg vrtića u Zadru	28
Vjerujem u Boga Oca, Sina i Duha Svetoga	30
Za naše misije	32
Promocija CD-a dječjeg zbora Sunce	35
JEKA IZ AFRIKE	
Pismo na povratku s odmora	36
Sjećanje na naše snove	37
BOŽIĆNE ČESTITKE	
NAŠI POKOJNICI	
Sestre naše Družbe	42
Rodbina sestara	42
Zahvale	42
KONGREGACIJSKI LIST	
Iz generalne kuće	45
Iz Mariborske provincije	46
Iz Splitske provincije	47
Iz Tršćanske provincije	48
Iz Lemontske provincije	49
Iz Mostarske provincije	50
Iz Argentinsko-urugvajске provincije	51
Iz Bosansko-hrvatske provincije	53
Iz Austrijske provincije	54
Iz Paragvajске provincije	55
Iz Rimske regije	56

Izdaje:

Provincijalat Provincije Presvetoga Srca Isusova školskih sestara franjevaka Krista Kralja
21000 Split, Lovretska 9

Uređuje: s. Marija Petra Vučemilo

tel. 021/ 319-805; faks 021/ 319-358

e-mail: skolske-sestre-franjevke@st.htnet.hr

splitska.provincija@ssfcr.org

skype: skolskesestreLovret

www.skolske-sestre-franjevke.hr

RIJEČ PROVINCIJALNE PREDSTOJNICE

Drage sestre!

Po proroku Bog poručuje: “Ja znam svoje naume koje s vama namjeravam, naume mira, a ne nesreće: da vam dadnem budućnost i nadu. Tražit ćete me i naći me, jer ćete me tražiti svim srcem svojim” (Jr 29,11.13).

Od kad znamo za sebe znamo i za božićevanje. Zar se svake godine iznova ne pripremamo za slavljenje otajstvenoga dolaska Novorođenoga i od njega ištemo da nam podari svoj mir. U nadi da će naše traženje uroditi plodom prihvaćamo se raznih odricanja, a u strahu Božjem učinimo i pokoje dobro djelo. Dakako, tu je i nezaobilazno uređenje prostora kojim se stvara idila koja je daleko od zbilje Isusova rođenja u skromnosti i jednostavnosti.

U vrijeme moga putovanja za DR Kongo, prije došašća, zračne luke u Frankfurtu i Bruxellu već su svjetlucale okićene nakitom. Samo deset sati poslije toga, kao i na nedjelju Gaudete, dakle pred Božić, na afričkim ulicama svijetli jedino sunce. Njegovu sjaju slični su samo pogledi afričke djece i njihovih roditelja koji su puni nade i iščekivanja bolje, Božje budućnosti. Blagdan Božića naviješta im da smo svi pred Bogom jednaki, ali to isto im ne potvrđuje društvo u kojem žive. Nažalost, i danas još žive Herodi koji im nameću rat, otimaju zemlju, ruše kolibice, uzimaju zlato, krađu budućnost... I dok svojoj djeci pod svaku cijenu “osiguravaju budućnost”, istovremeno Kongoancima ubijaju ili otimaju djecu i stvaraju najsramnije tržište, trgovanje djecom.

U pripremi za dolazak Božanskog djeteta u afričkom ambijentu nameće se pitanje koliko je kongoanske djece oteto i (pro)dano moćnicima na posvojenje? Ima li i u našoj Domovini takve djece? Možda nijedno, ili kako se piše, trideset do četrdeset. Ima li istine u onome što se govori da su ta djeca uzeta kao siročad u želji da im se pomogne? Kongoanci, inače svoju djecu ne daju nikome, pa i kada su bez kolibice, roditelja i hrane.

Otvarajući Godinu vjere Papa nas je pozvao da preispitamo i osnažimo svoju povezanost s Bogom. Sukladno biblijskom tekstu iz vremena došašća danas je više nego ikada potrebno pripremiti put Gospodinu, poravniti mu staze, ispraviti krivudavosti, izgladiti hrapavosti (usp. Lk 3,4) ukoliko želimo *vidjeti spasenje Božje* (r. 6). Pri tom ne smijemo prećuti glas bližnjih koji su u potrebi. Tolika su naša braća i sestre bez zaposlenja, stana, hrane, bolesni i napušteni, egzistencijalno, moralno i duhovno u krizi. Vjerujem da možemo biti glasnice, kako njima tako i jedna drugoj, Božje budućnosti i njegova nauma mira. U tome ćemo uspjeti samo ako Boga tražimo svim srcem.

U nadi i vjeri da će nas Božić po svom dolasku naći pripravne za svoje naume, svim sestrama, dobročiniteljima i čitateljima naših *Odjeka* čestitam otajstvo Utjelovljenja, u želji da nas sve zajedno u Novoj godini prati mir i dobro!

s. Leonka Bošnjak Čovo, provincijalna predstojnica

Iz Bukavu, nedjelja Gaudete 2012.

IZ GENERALATA

Prot. n. 318c/2012.

Došašće, 2012.

Svim sestrama Družbe

Drage sestre!

Na razini opće Crkve živimo iznimno vrijeme milosti – Godinu vjere. Zasiurno smo se, zajedno s ostalim skupinama vjernika, uključile u pothvate koji se ostvaruju u biskupijama i župama, ondje gdje smo prisutne kao zajednica te po poslanju kojeg smo osobno prihvatile u ime zajednice. Hvalevrijedne su inicijative “rođene” unutar naših zajednica, a u službi su upoznavanja i rasta u vjeri djece i mladih, odraslih i svih povjerenih našoj skrbi, svima potrebnima nove evangelizacije.

Prolaskom kroz “vrata vjere” stupa se na put koji traje čitav život (usp. Vrata vjere, 1). To potvrđuje nužnost i potreba trajnog odgoja i u našem redovničkom životu, odgoja koji nije ograničen na određenu životnu dob, nego traje cijeli život (usp. Konstitucije, čl. 61). Gotovo svi ovogodišnji programi u našim provincijama i Regiji imaju upravo temu vjere i usmjereni su osobnom i zajedničkom produbljivanju otajstva vjere, njezinom vjerodostojnijem življenju i slavljenju, vjernijem svjedočenju i radosnijem naviještanju.

Znamo, drage sestre, da je vjera Božji dar. Prisjetimo se riječi sv. Franje u Oporuci: “Gospodin mi je dao vjeru”, vjeru koja je obilježavala cjelokupno njegovo postojanje, srce i pamet, osjećaje i razum. Mnogi su utemeljitelji redovničkih zajednica upravo otkrićem dara vjere u svom životu, prepoznali i poziv koji su zatim plodno živjeli u Crkvi. Da, Gospodin otvara vrata vjere i nadahnjuje poziv. Ali mi možemo otvoriti vrata koja nas zatvaraju u osrednjost i mlakost. Trebamo ozbiljno preispitati kako danas živimo svoj redovnički poziv, živimo li ga pogledom vjere. Učimo li se sve motriti Božjim očima? Radi se o našoj vjernosti Gospodinu, vjernosti njegovu pozivu u velikim i malim stvarima, u običnim i izvanrednim okolnostima, u radosti i trpljenju, u molitvi i apostolskom trudu, sve do trenutka smrti.

Hoćemo li se u ove dane došašća i božićnog vremena prepustiti milosnom oblikovanju i preobražavanju života vjerom? U ovoj nas godini papa Benedikt XVI., između ostaloga, poziva na “autentično i obnoviteljsko obraćenje Gospodinu, jedinom Spasitelju svijeta” (Vrata vjere, 6).

U suglasju s liturgijom Crkve pozvane smo da probuđenom čežnjom tijekom došašća uranjamo u otajstvo utjelovljenja Sina Božjega, u otajstvo koje je polazište naše vjere, koje je preobrazilo, i danas preobražava, svijet i ljude u njemu.

U ovom svetom vremenu snažnije doživljavamo ljubav kojom Dijete Isus privlači k sebi sve ljude. Istodobno nas ljubav Kristova snažnije obuzima i potiče da ga još više tražimo na putovima svoga života. Pozvane smo da bez prestanka tragamo i proničemo u tajnu Božje spasenjske ljubavi, Božjega silaska na zemlju, jer “samo vjerujući vjera raste i učvršćuje se: nema druge mogućnosti za posjedovanje jasnoće o vlastitom životu osim predati se u kontinuiranom rastu u ruke ljubavi koja se doživljava kao uvijek veća zato što ima podrijetlo u Bogu” (Vrata vjere, 7).

Riječ Božja, tijelom postala, postala je “naš put koji nam je Franjo pokazao” (sv. Klara) kako bismo i mi drugima svijetlili i pokazivali “vrata vjere”, privodeći ih u zajedništvo s Bogom.

Liturgijska slavlja, pozorno slušanje Riječi Božje, dani povučenosti i sabranosti, neka nas osnaže u osobnom susretu s Kristom, neka obnove i osnaže našu vjeru i pouzdanje u Boga. Crkva danas s pravom od nas očekuje velikodušnu zauzetost u novoj evangelizaciji. U svjetlu Duha Svetoga i s novim žarom vjere moramo tražiti nove načine i nove oblike kako bismo suvremenom čovjeku prenijeli trajnu istinu Isusa Krista, uvijek novu i izvor svih novosti. Svakako, najbolje ćemo evangelizirati svjedočanstvom čvrste vjere, žive nade i djelotvorne ljubavi.

Neka nas u ovoj Godini vjere u svim životnim prilikama, u našem radu i planovima prati majčinski zagovor Svete Bogorodice po kojoj je “presveto ljubljeno Dijete nama dano” (sv. Franjo).

Želim vam milošću ispunjene božićne blagdane i srdačno vas pozdravljam.

Vaša

s. M. Klara Šimunović, vrhovna predstojnica

ANNO DELLA FEDE 2012
2013

UZ OTVARANJE GODINE VJERE

GODINA VJERE - DA BI ŽIVU VJERU PRENOSILI U PUSTINJI SUVREMENOG
SVIJETA

Propovijed Svetoga Oca na misi otvaranja Godine vjere u Vatikanu

Časna braćo, draga braćo i sestre!

S velikom radošću, danas, 50 godina od otvorenja Drugog vatikanskog sabora započinjemo Godinu vjere. Radostan sam što mogu pozdraviti sve vas, posebno carigradskog patrijarha Bartolomeja I. i canterburyjskog nadbiskupa Romana Williamsa. Posebno pozdravljam patrijarhe i nadbiskupe istočnih katoličkih Crkava i predsjednike biskupskih konferencija. Zbog sjećanja na Sabor, što smo neki od nas ovdje prisutnih – koje posebno srdačno pozdravljam – imali milost osobno doživjeti, ovo je slavlje obogaćeno nekim posebnim znakovima: ulaznom procesijom, koja je željela prisjetiti na nezaboravnu procesiju saborskih otaca kada su svečano ulazili u ovu baziliku; postavljanjem evanđelistara preslike onoga koji je upotrijebljen na Saboru; uručenjem sedam završnih poruka Sabora i Katekizma Katoličke Crkve koje ću dati na završetku slavlja, prije blagoslova. Ovi znakovi nisu samo za sjećanje već pružaju više od sjećanja. Pozivaju nas dublje uroniti u duhovni pokret koga je karakterizirao II. vatikanski sabor, da bismo ga usvojili i nastavili prenositi u njegovom pravom smislu, a taj smisao je bio i još uvijek je vjera u Krista, apostolska vjera, pobuđena unutrašnjim porivom obznanjivanja Krista svakom čovjeku i svim ljudima na hodočašću Crkve na putovima povijesti.

Isus Krst je subjekt evangelizacije

Godina vjere koju danas započinjemo dosljedno je povezana uz cjelokupni hod Crkve u posljednjih pedeset godina: od Sabora, preko učiteljstva sluge Božjega Pavla VI. koji je 1967. proglasio Godinu vjere, pa sve do Velikog jubileja dvijetisućite, kojim je bl. Ivan Pavao II. ponovno predložio čitavom čovječanstvu Isusa Krista kao jedinog spasitelja, jučer, danas i uvijek. Između ova dva pape, Pavla VI. i Ivana Pavla II., postojala je duboka i potpuna konvergencija o Kristu kao središtu svemira i povijesti, kao i u apostolskoj skrbi o naviještanju svijetu. Isus je u središtu kršćanske vjere. Kršćanin vjeruje u Boga posredstvom Isusa Krista, koji se obznanio. On je ispunjenje Pisama i njihov konačni tumač. Isus Krist nije samo objekt vjere već, kako kaže Poslanica Hebrejima, “Početnik i Dopravitelj vjere” (12,2).

Današnje Evanđelje govori da je Isus Krist, kojega je posvetio Otac u Duhu Svetomu, istinski i vječni subjekt evangelizacije.

“Duh Gospodnji na meni je jer me pomaza! On me posla blagovjesnikom biti siromasima” (Lk 4,18). Ovo Kristovo poslanje, ovaj Njegov pokret nastavlja se u prostoru i vremenu, kroz vjekove i kontinente. To je pokret koji polazi od Oca i snagom Duha Svetoga donosi radosnu vijest siromasima svih vremena – siromasima u duhovnom i tjelesnom smislu. Crkva je prvi i nužni instrument ovog Kristova djela, jer je Njemu sjedinjena kao glava tijelu. “Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas” (Iv 20,21). Tako je Uskrsli rekao učenicima i dahnuvši u njih kazao im: “Primitite Duha Svetoga” (20,22). Bog je glavni

subjekt evangelizacije svijeta, posredništvom Isusa Krista; sam je Krist htio prenijeti Crkvi vlastito poslanje i učinio je to i nastavlja činiti do kraja vremena poslavši Duha Svetoga na apostole, istog Duha koji je sišao nad Njega i ostao s Njim za vrijeme cijelog zemaljskog života, dajući mu snagu “proglasiti sužnjima oslobođenje, vratiti vid slijepima, blagovjesnikom biti siromasima, na slobodu pustiti potlačene, proglasiti godinu milosti Gospodnje” (Lk 4,18-19).

Vjera na Drugom vatikanskom saboru

Drugi vatikanski sabor nije htio obrađivati temu vjere u nekom specifičnom dokumentu. Ipak, Sabor je bio potpuno nadahnut sviješću i željom da se mora, tako reći, ponovno uroniti u kršćansko otajstvo da bi ga se moglo iznova djelotvorno ponuditi suvremenom čovjeku. Glede toga, sluga Božji Pavao VI. izjavio je dvije godine nakon Sabora: “Premda Sabor ne govori izravno o vjeri, govori o njoj na svakoj stranici, priznaje njezin vitalni i nadnaravni karakter i gradi na njoj svoja učenja. Dovoljno se prisjetiti (nekih) koncilskih tvrdnji (...) pa da se shvati bitnu važnost koju Koncil, dosljedno učiteljskoj tradiciji Crkve, pridaje vjeri, pravoj vjeri, onoj koja ima za izvor Krista i za prijenosnika Crkvu” (Kateheza na općoj audijenciji 8. ožujka 1967). Tako je izjavio Pavao VI. '67.

No, sada moramo stići do onoga koji je sazvao i otvorio II. vatikanski sabor: bl. Ivana XXIII. Tijekom govora na otvaranju je predstavio glavni cilj Sabora ovim riječima: “Ekumenski sabor se najviše tiče sljedećeg: da sveti polog kršćanskog nauka bude sačuvan i naviještan u najdjelotvornijem obliku. (...) Dakle, glavni cilj ovog Sabora nije rasprava o ovoj ili onoj temi nauka... Zato nije trebao Sabor... Potrebno je da ovaj siguran i nepromjenjiv nauk, koji mora biti vjerodostojno poštivan, bude produbljen i predstavljen na način koji odgovara zahtjevima našeg vremena” (AAS 54 [1962], 790.791-792). Tako je rekao papa Ivan na otvaranju Sabora.

U svjetlu tih riječi shvaća se također i ono što sam i ja iskusio u ono vrijeme: tijekom sabora osjećala se ganutljiva napetost u odnosu na zajedničku obvezu da iznova zasja istina i ljepota vjere, da ne bude žrtvovana vremenskim težnjama, a ni navezana na prošlost: u vjeri odjekuje trajna prisutnost Boga koji nadilazi vrijeme, iako ga i mi možemo prihvatiti u svojoj neponovljivoj sadašnjici. Stoga smatram da je najvažnije, poglavito u ovoj značajnoj prigodi, obnoviti u čitavoj Crkvi tu pozitivnu napetost, želju da se suvremenom čovjeku iznova naviješta Krist. Ipak, da taj nutarnji poticaj novoj evangelizaciji ne bude samo ideal i da ne bi upriličio zabunu, potrebno je temeljiti evangelizaciju na stvarnoj i točnoj osnovici, a ta su osnovica dokumenti II. vatikanskog sabora u kojima ona nalazi svoj izričaj. Stoga sam u više prilika isticao potrebu vraćanja, takoreći, “slovu” Sabora – to jest njegovim dokumentima – da bi se otkrio istinski duh, a ponavljao sam da se istinsko bogatstvo II. vatikanskog sabora nalazi u njegovim dokumentima. Pozivanje na dokumente štiti od krajnosti anakronističke nostalgije i srljanja u budućnost te omogućuje u kontinuitetu prihvatiti novinu. Sabor nije ništa novo izmislio kao predmet vjere, niti je želio promijeniti ono što je bitno. Naprotiv, bio je zabrinut da se ista vjera i danas živi, da bude djelotvorna u svijetu koji se mijenja.

Potreba na koju je nužno odgovoriti

Ako se uskladimo s autentičnim biljegom kojeg je bl. Ivan XXIII. htio dati II. vatikanskom saboru, moći ćemo ga ostvarivati tijekom ove Godine vjere, u sklopu jednog te istog hoda Crkve koja želi produbiti polog vjere kojeg joj je Krist povjerio. Saborski oci željeli su na

djelotvoran način ponovno predložiti vjeru; a ako su se povjerenjem otvorili dijalogu s modernim svijetom, učinili su to jer su bili sigurni u svoju vjeru, čvrstu stijenu na kojoj su stajali. Naprotiv, u sljedećim godinama, mnogi su bez rasudbe prihvatili prevladavajući mentalitet, posumnjali su u same temelje depositum fidei (pologa vjere), jer ih, nažalost, u svojoj istini više nisu osjećali svojima.

Ako danas Crkva predlaže novu Godinu vjere i novu evangelizaciju, to nije zato da obilježi jednu obljetnicu, već zato što za tim postoji potreba, još i više no prije pedeset godina! A odgovor koji treba dati na tu potrebu isti je onaj koji su dali pape i koncilski oci i koji je sadržan u njihovim dokumentima.

I inicijativa osnivanja Papinskog vijeća za promicanje nove evangelizacije, kojemu zahvaljujem za posebnu zauzetost za Godinu vjere, ulazi u te vidike. U ovim je desetljećima uzelo maha duhovno "opustošenje". Što bi značio život, svijet bez Boga, u doba Sabora se moglo znati već iz nekih tragičnih stranica povijesti, ali danas to nažalost vidimo svakoga dana oko nas. Praznina se raširila posvuda. Ipak, upravo polazeći od iskustva te pustinje, od te praznine, možemo iznova otkriti radost vjerovanja, njezinu bitnu važnost za nas muškarce i žene. U pustinji se iznova otkriva vrijednost onoga što je bitno za život; tako u suvremenom svijetu postoje nebrojeni znaci – često izraženi na implicitan ili negativan način – žeđi za Bogom, posljednjim smislom života. A u pustinji postoji potreba prije svega za ljudima vjere koji, samim svojim životom, pokazuju put prema Obećanoj zemlji i tako održavaju nadu budnom.

Danas, više nego ikad evangelizirati znači svjedočiti novi život, od Boga transformiran i tako ukazati put.

Prvo čitanje je govorilo o mudrosti putnika (usp. Sir 34,9-13): putovanje je metafora života. Mudar je putnik onaj koji je shvatio umijeće življenja i može ga podijeliti s drugima – kako to čine hodočasnici tijekom hoda prema Santiagu ili na drugim putovima koji nisu slučajno ponovno došli u modu. Kako to da toliko mnogo osoba osjeća potrebu za tim putovima? Nije li to možda jer tu nalaze ili možda naslućuju smisao našeg življenja u svijetu? Evo kako možemo predočiti ovu Godinu vjere: kao hodočašće u pustinjama suvremenog svijeta na koje treba ponijeti sobom samo ono što je bitno: ni štapa, ni torbe, ni kruha, ni novca, ni dvije haljine – kao što kaže Gospodin apostolima šaljući ih propovijedati (usp. Lk 9,3) već evanđelje i vjeru Crkve, kojih su dokumenti Drugog vatikanskog sabora svijetli izraz, jednako kao što je to i Katekizam Katoličke Crkve, objavljen prije dvadeset godina.

Časna i draga braćo, 11. listopada 1962. slavio se blagdan Marije presvete Majke Božje. Njoj povjeravamo Godinu vjere, kako sam to učinio prije tjedan dana kao hodočasnik u Loretu. Neka Djevica Marija sja uvijek kao zvijezda na putu nove evangelizacije. Neka nam pomogne provoditi u djelo poticaj apostola Pavla: "Riječ Kristova neka u svem bogatstvu prebiva u vama! U svakoj se mudrosti poučavajte i urazumljajte! Psalmima, hvalospjevima, pjesmama duhovnim od srca pjevajte hvalu Bogu! I sve što god riječju ili djelom činite, sve činite u imenu Gospodina Isusa, zahvaljujući Bogu Ocu po njemu" (Kol 3,16-17). Amen! (kta/m.u.)

NADBISKUPOV PROGLAS UZ GODINU VJERE

Braćo svećenici, redovnici i redovnice, dragi vjernici!

1. U povodu proslave 50. obljetnice otvaranja Drugoga vatikanskog sabora i 20. obljetnice objavljivanja Katekizma Katoličke Crkve, sveti otac papa Benedikt XVI. poziva nas da tijekom ove godine obnovimo i posvjedočimo svoju osobnu i zajedničku vjeru. Papa je svečanim obredom, javno započeo ovo sveto vrijeme Godine vjere u četvrtak, 11. listopada. Mi ćemo ga slijediti na putu vjere pastoralnim pothvatima u našoj nadbiskupiji i u svim župama, kao i u redovničkim i molitvenim zajednicama. Danas, u nedjelju, 14. listopada nadbiskup s vjernicima u katedrali, a svaki župnik s povjerenim narodom Božjim u svojoj župi, svečanim misnim slavljem i prigodnom propovijedi otvara Godinu vjere i upućuje se na put zajedničkog traženja životnog susreta s uskrslim Gospodinom.

Braćo i sestre, želimo zajedno moliti Kristovu pomoć da u ovom svijetu postanemo vjerodostojni i radosni svjedoci Evanđelja, putokaz bližnjima u otkrivanju Vrata vjere. Vjera je naša suputnica na stazama života. Vjerom prepoznajemo čudesna djela koja je Gospodin učinio za nas. Vjera osvjetljava smisao ovog svijeta i čovjekova postojanja. Obvezuje nas da budemo vidljivi svjedoci Božje ljubavi. Božji je to dar koji se živi u zajedništvu Crkve i ponosno svjedoči pred svijetom. Stoga je svrha svih pastoralnih pothvata u Godini vjere, radosno otkrivati sadržaje vjere i zauzeto svjedočiti snagu uskrslog Gospodina u osobnom i u društvenom životu. Uvijek svjesni da vjera nije samo znanje nego, nadalje, radost života u Gospodinu!

2. Naša kršćanska vjera nisu samo neke formule, definicije, pitanja i odgovori... Vjera je temeljno životno uvjerenje i svijest da čovjek nije izgubljena stvar u prostoru i vremenu, nego smo svi ljubljena djeca Božja. Bog nas je pozvao da prođemo ovim svijetom kao radosni svjedoci njegove ljubavi, na putu prema vječnoj domovini. Svjesni smo privlačnosti ovoga svijeta koja nas može zvesti, materijalizma i sekularizacije, ateizma i vjerske ravnodušnosti. Znamo, također, da svijet ne mijenjaju propovjednici, nego navjesticiljsvjedoci. Upravo naše vrijeme glada i žeđa za iskrenim svjedocima mira i pravednosti; vjere, nade i ljubavi. Mnogo je riječi i govora po svim medijima društvene komunikacije. Vrijeme je da svi počnemo više govoriti srcem i djelima: kako u župi, tako i u obitelji, na radnom mjestu i u javnim nastupima. Samo će tako naše poslanje imati snagu uvjerenosti. Zato nam je darovano milosno vrijeme Godine vjere da bolje upoznamo sadržaje evanđeoske poruke i trajno otkrivamo ljepotu i snagu slobode djece Božje. Snaga vjere je radost susreta sa živom osobom Isusa Krista, koji mijenja naše srce, pročišćuje i obogaćuje međuljudske odnose te oblikuje čitav naš život. U takvoj snazi vjere svaki kršćanin postaje svjedok i apostol Radosne vijesti za izgradnju boljeg svijeta.

3. Dragi vjernici, žarko želim da ova Godina za svakoga od nas bude blagoslovljeni trenutak, *kairòs*, u kojem ćemo dopustiti milosti Božjoj da prosvjetli naš um i srce, da shvatimo i doživimo onu istinsku radost života u vjeri. Tada ćemo znati sebi i drugima dati odgovor o nadi koja je u nama. Bit će nam jasno zašto vjerujemo, zašto idemo na ispovijed i misu, zašto smo na vjeronauku i na hodočašću, zašto smo spremni trpjeti i opraštati, voljeti i žrtvovati se! Vjerovati znači biti bogat, obogatiti se, ispuniti Bogom svoj život i društvo u kojem se krećemo!

Svi smo pozvani ponovno otkriti dar vjere i potruditi se iskustvo kršćanske nade prenijeti kroz razgovor i poticaje svojim bližnjima. Poruku spasenja smo primili ne samo za sebe, nego da je prenesemo i posvjedočimo svima. Godina vjere sve nas poziva da postanemo

misionari u svojoj sredini. Zar ne poznamo mnoge osobe čija je duša prazna i srce nemirno jer su se udaljili od ispovijedi i mise. Ako spasimo barem jednu osobu, možemo se nadati i svom spasenju!

Želim vam, poštovana braćo i sestre, da svaki pojedini i svi zajedno pronađemo Vrata vjere i radosno susretnemo uskrslug Gospodina. U tom duhu, sve vas od srca pozdravljam i blagoslivljam u Gospodinu Isusu Kristu, začetniku i ispunjenju naše vjere.

Vaš brat u vjeri
nadbiskup Marin

MOLITVA ZA DAR VJERE

Gospodine, tebe svim srcem molim
da moja vjera bude cjelovita i bez zadržke,
ona koju naviješta i naraštajima predaje Crkva;
da prodi u moje misli, u način prosuđivanja
božanske i ljudske zbilje.

Gospodine, daj da moja vjera bude slobodna:
da prihvaća odricanja i dužnosti koje sa sobom nosi
te da izrazi srž moje stvorenosti ispovijedajući:
vjerujem u tebe, Gospodine.

Gospodine, udijeli mi sigurnu vjeru,
svjetlo koje jača u kušnjama, koje smiruje i odmara.
Molim te za radosnu vjeru
koja razveseljuje srce i uvodi u molitvu,
koja posvećuje svaki životni trenutak,
vjeru punu pouzdanja u tebe i tvoju Riječ.

Gospodine, daj da moja vjera bude djelotvorna,
tako da prijateljstvo s tobom postane djelo ljubavi
u svemu što činim, u iskustvu sreće, u trpljenjima,
u iščekivanju konačne objave;
trajno svjedočanstvo prisutnosti
i neprekidna hrana životu u nadi.

Gospodine, daj da moja vjera bude ponizna
i ne traži temelje u ljudskoj mudrosti,
nego u tvojoj milosti i ljepoti križa,
oslonjena na snagu Duha Svetoga,
vidljivoga u tvojoj Crkvi kojoj si podario
majčinski zagovor Majke Marije.

Umnoži nam vjeru ti
koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova.

Amen.

(Priredio: I. Šaško)

IZ PROVINCIJALATA

Br. 168/2012.

Split, 31. listopada 2012.

Svim sestrama Provincije

Predmet: Duhovne vježbe 2013.

Drage sestre!

Dostavljamo vam raspored duhovnih vježba za sljedeću godinu:

- I. Zadar, 2.-8. siječnja 2013., o. Mirko Nikolić, DI
- II. Split, 26. siječnja do 1. veljače 2013., o. Damjan Kružičević, OSB
- III. Zadar, 3.-9. veljače 2013., o. Jeronim Adam Marin, OSB
- IV. Split, 10.-16. veljače 2013., don Marinko Vidović
- V. Zadar, 3.-9. ožujka 2013., fra Darko Tepert, OFM
- VI. Zadar, 1.-7. travnja 2013., fra Pero Vrebac, OFM
- VII. Zagreb, 16.-22. lipnja 2013., o. Mijo Nikić, DI

U molitvenoj sabranosti duhovnih vježba uvijek nam se pruža mogućnost promišljanja o svom redovničkom i franjevačkom opredjeljenju. Produbljivanje teme *Posluš riječi Božjoj*, koju pred nas stavlja Provincijski plan, potiče nas na razvijanje umijeća slušanja riječi Božje i njezinoga odjelotvorivanja u duhu evanđeoskoga služenja Bogu i čovjeku; posebice smjera na preispitivanje načina življenja zavjeta poslušnosti i traženja volje Očeve u svakodnevicu.

Prihvatajući *Pravilo i život*, sestre, odlučile smo se i odvažile na dragovoljno i uzajamno služenje i slušanje (usp. br. 25), što nije jednostavno niti je samo ljudskim silama moguće postići. Upravo nam je zbog toga i potrebno uvijek iznova u središte svoga života stavljati Riječ i od nje doista živjeti. Ona koja tako čini izgrađuje ispravne odnose prema Bogu, sebi i bližnjemu, prema sestri (usp. Provincijski plan, str. 13).

Iskoristimo dragocjenu priliku duhovnih vježba kako bismo u svojoj nutrini mogle iskrenije tražiti i jasnije “razabrati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo, savršeno” (Rim 12, 2). Da bismo u tomu uspjele, potičem vas da izaberete duhovne vježbe u mjestu i terminu koji će vam najbolje omogućiti povlačenje od uobičajenog ritma života i ustaljenih obveza. Također vas molim da se na vrijeme prijavite predstojnici samostana u kojem planirate biti na duhovnim vježbama.

Po primjeru i zagovoru svetoga Franje neka naš *Posluš riječi Božjoj* urodi konkretnim plodovima; potakne nas da damo svoj doprinos u stvaranju pozitivnijega ozračja u našoj Zajednici.

s. Leonka Bošnjak Čovo, provinc. predstojnica

OBAVIJESTI

800. obljetnica dolaska Franje Asiškoga na hrvatsko tlo

Središnje slavlje bilo je 6. listopada na Sustipanu u Splitu, uz more na otvorenom. Nakon cjelonoćnog klanjanja pred izloženim Presvetim Sakramentom u crkvi sv. Frane, krenula je procesija do Sustipana. Euharistijsko slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić u koncelebraciji s još tri biskupa i stotinjak svećenika, uglavnom franjevaca. Naše su sestre sudjelovale u animiranju liturgijskoga pjevanja sa zborovima koje vode u župama. Velikim zborom, sabranim iz više franjevačkih župa, ravnala je s. Nedjeljka Milanović-Litre. Nakon mise, sestre iz naših triju provincija te sestre franjevke od Bezgrješnog začeca iz Dubrovnika, našle su se zajedno na objedu u našem samostanu na Lovretu.

I nakon središnjeg slavlja u Splitu i "službenog" završetka obilježavanja 800. obljetnice scenski prikaz *Franjo Asiški u zemlji Hrvata* izvodi se i u drugim mjestima. Tako je na svetkovinu Krista Kralja izveden u prepunoj velikoj dvorani našega samostana u Zadru.

Franjevački izvori na hrvatskom jeziku

U izdanju Vijeća franjevačkih zajednica Hrvatske i BiH iz tiska su izišli *Franjevački izvori* na hrvatskom jeziku. U Franjevačkim izvorima na jednom mjestu skupljeni su: Spisi i Životopisi sv. Franje, Svjedočanstva i papinski dokumenti o sv. Franji, Spisi i životopisi sv. Klare, Dokumenti o sv. Klari, Zakonodavni tekstovi Reda braće i sestara od pokore s dodacima: Kasnija pravila Trećega svjetovnog reda sv. Franje i Pravila Trećega samostanskog reda sv. Franje. "Skupljeni po prvi put u jednome svesku na hrvatskome jeziku, ovi dokumenti predstavljaju nepresušno vrelo za proučavanje i dublje otkrivanje franjevačke duhovnosti i karizme... Po svojoj važnosti *Franjevački izvori* svojevrsna su franjevačka biblija" (Franjevački izvori, Uvod).

Svaka sestra naše Provincije dobila je primjerak *Franjevačkih izvora*. U provincijalnoj kući bilo je to o blagdanu sv. Terezije Avilske, spomendanu dolaska naših prvih sestara iz Maribora u Split.

Otvorena Godina vjere

Apostolskim pismom *Vrata vjere*, objavljenim 17. listopada 2011., papa Benedikt XVI. službeno je najavio Godinu vjere, koja je na razini opće Crkve započela 11. listopada 2012., a završit će 24. studenoga 2013., na svetkovinu Krista Kralja. Dvije važne obljetnice uz koje je vezan početak *Godine vjere* su: 50. obljetnica početka Dugoga vatikanskog koncila i 20. obljetnica objavljivanja Katekizma Katoličke Crkve.

Izbor u zvanje profesor mentor

S. Rita Maržić, vjeroučiteljica u Srednjoj poljoprivrednoj, prehrambenoj i veterinarskoj školi Stanka Ožanića u Zadru, izabrana je u zvanje profesor mentor. Na svečanoj promociji 5. listopada u Zagrebu, u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, uz s. Ritu su bile sestre iz zajednice u Zagrebu.

Hodočašće u Ramu

Redovnice Splitsko-makarske nadbiskupije sa svojim kandidatkinjama, postulantkinjama i novakinjama 13. listopada hodočastile su u Ramu. Iz naše Provincije na hodočašću je bilo nekoliko sestara te naša novakinja i kandidatkinja.

Međuprovinski susret sestara s privremenim zavjetima

Godišnji susret sestara s privremenim zavjetima održan je od 19. do 21. listopada u našem samostanu u Zadru. Sudionice su bile sestre iz Mariborske, Splitske, Mostarske i Sarajevske provincije, ukupno 23 sudionice. Voditeljica je bila s. Rebeka Anić na temu *U nadi budite radosni*, prema zaključnom dokumentu Vrhovnog kapitula 2011. godine.

Susret s vrhovnom predstojnicom

U subotu, 3. studenoga, u Repnjama u Sloveniji održan je susret vrhovne predstojnice s. Klare Šimunović s provincijalnim predstojnicama provincija slovenskoga i hrvatskoga govornoga područja: Mariborske, Splitske, Tršćanske, Mostarske, Sarajevske i Koruške provincije te predstojnicom Rimske regije. Na susretu su bile i sestre zadužene za uređivanje mrežne stranice dotične provincije.

Međuprovinski susret novakinja i postulantkinja

Od 23. do 25. studenog u Bugojnu je održan susret postulantkinja i novakinja naših triju provincija – Splitske, Mostarske i Sarajevske. Tečaj meditacije za njih predvodila je gđica Dubravka Prpić. Na susretu je sudjelovala naša novakinja s. Marina Fuštar i odgojiteljica s. Karolina Bašić.

Seminari za sestre

Tijekom mjeseca listopada, studenoga i prosinca održani su seminari za sve sestre Provincije. Održano je šest turnusa – po dva turnusa u Splitu, Zagrebu i Zadru pod vodstvom gospođe Zorice Janković i fra Krunoslava Kolarića. Uz prigodna predavanja promatrale smo svoj redovnički život i poslanje u svjetlu evanđelja i primjera sv. Franje Asiškoga. U radionicama, naslovljenima *Avanture osobnog/zajedničkog putovanja kroz emocije*, sestre su imale prigodu izravnijeg suočavanja s vlastitom stvarnošću i stvarnošću zajedničkoga života, u vidu poboljšanja međusobne komunikacije i zajedništva.

Pohod sestrama u DR Kongu

Provincijalna predstojnica s. Leonka Bošnjak Čovo je od 14. studenoga do 26. prosinca u pohodu sestrama u DR Kongu. Iz Splita je oputovala 12. studenoga sa s. Mislavom Prkić koja se vraćala s redovitog odmora u domovini. U nemirnim i nesigurnim prilikama zbog ratnih sukoba upravo u tom području u kojem žive naše sestre, pohodi zajednicama odvijaju se prema trenutnim mogućnostima. Naše sestre preporučamo u molitve da ih Bog sačuva u svome miru.

Bolesne sestre

Od zadnjih *Odjeka* više sestara je bilo potrebno liječničke pomoći. Neke od njih bile su podvrgnute operativnim zahvatima ili su imale većih zdravstvenih poteškoća: s. Ivana Džimbeg, s. Nada Masnić, s. Hijacinta Vucić, s. Venancija Džimbeg, s. Anita Perkušić i s. Virgina Župić.

Jubileji redovničkoga života 2013.

70. *obljetnicu* slavi s. Anuncijata Klapež koja je novicijat započela 15. kolovoza 1943. godine.

50. *obljetnicu* slave sestre koje su novicijat započele 8. rujna 1963. godine:

s. Jozefina Ćosić
s. Ljubomira Kustura
s. Viktorija Drmić
s. Krescencija Domazet

Rodendani sestara 2013. godine*90 godina*

s. Ljudevita Šonje 16. siječnja
s. Feliksa Budeša 24. veljače

75 godina

s. Rozarija Župić 29. travnja
s. Dragutina Krolo 2. lipnja
s. Ljubomira Kustura 10. srpnja
s. Paulina Kurtović 6. kolovoza
s. Ksenija Balajić 3. rujna
s. Sebastijana Stanić 11. listopada
s. Margarita Marušić 1. prosinca

70 godina

s. Damjana Damjanović 8. srpnja
s. Vinka Čovo 10. studenoga
s. Judita Čovo 21. studenoga

65 godina

s. Anđela Milas 27. svibnja
s. Radoslava Bralo 25. lipnja
s. Berislava Tkalić 3. listopada
s. Terezina Bašić 14. prosinca

60 godina

s. Zorislava Radić 7. siječnja
s. Smiljana Runje 18. siječnja
s. Željka Čeko 3. veljače
s. Maristela Bašić 17. ožujka
s. Marislava Samardžić 3. svibnja
s. Mirjam Penić 22. srpnja
s. Ivka Piplović 13. rujna
s. Zvezdana Bajan 3. studenoga
s. Karmen Knezović 24. studenoga

50 godina

s. Antonela Malenica 24. srpnja
s. Miranda Škopljanac-Maćina 22. listopada

40 godina

s. Filipa Smoljo 8. svibnja
s. Natanaela Radinović 21. svibnja
s. Immaculée Mauwa Kashera 12. prosinca
s. Noëlla Mizinzi 25. prosinca

ZBIVANJA I OSVRTI

SUSTIPAN U ZNAKU SVETOGA FRANJE

U Splitu je 6. listopada proslavljena 800. obljetnica dolaska Franje Asiškoga na hrvatsko tlo. Višednevno obilježavanje te obljetnice doživjelo je svoj vrhunac u bdijenju u crkvi sv. Frane na obali i euharistijskom slavlju na Sustipanu.

U cjelonoćnom bdijenju pred izloženim Presvetim Sakramentom izmjenjivale su se redovničke franjevačke zajednice, a naše su sestre bdjele i predvodile molitvu od 1 do 2 sata. Svečanom euharistijskom slavlju prethodila je procesija od crkve sv. Frane do Sustipana u kojoj su sudjelovale mnogobrojne redovnice, bogoslovi, sjemeništarci, članovi OFS-a i Frane te više tisuća vjernika.

Misu je u 11 sati predvodio splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić uz koncelebraciju tri biskupa, sedam provincijala i oko sto svećenika. Naše su sestre dale osobiti doprinos tako što su predvodile pjevanje zajedno sa zborovima koje vode u svojim župama ujedinenima pod ravnanjem s. Nedjeljke Milanović Litre i uz orguljsku pratnju s. Lidije Bernardice Matijević.

Pod geslom obljetnice *Gospodin mi daje vjeru*, što je sveti Franjo uskliknuo u trenutku spoznaje zahvaćenosti Bogom i obdarenosti njegovom blizinom, svi mi koji smo nazočili na tom slavlju, svjedočili smo svoju vjernost Bogu, ali i neku osobitu privrženost Svecu koji je za svoga života pohodio samo dvije zemlje: Svetu zemlju i Lijepu našu. Znamo da je Svetu zemlju Franjo žarko želio posjetiti, dok našu domovinu nije imao on u vidu, nego Gospodin koji je, rečeno po Franjinu, poslao brata vjetra koji je podigao oluju i učinio da se lađa na kojoj je bio hodočasnik Franjo usidri na hrvatskoj obali. To je vrlo biranim riječima spomenuo i mons. Barišić u uvodnom dijelu svoje propovijedi rekavši da je "Hrvatska druga duhovna domovina sv. Franje jer su prvi samostani franjevačke karizme izvan Italije, još za Franjina života, nikli na hrvatskoj obali. Snažno sjeme Franjine karizme našlo je plodno tlo posvuda u zemlji Hrvata i razvilo se u veliko i krošnjato stablo".

Ovaj slikoviti govor itekako je odgovarao okruženju u kojemu se slavilo. Sustipanski pejzaž oduševio je mnoge, a osobito one koji su prvi put vidjeli taj dragocjeni splitski biser koji se kiti agavama i borovima, kupa u njihovom zelenilu i plavetnilu mora. Ugođaju su doprinijele i brojne jedrilice koje su baš na taj dan sudjelovale u 81. Mrdujskoj regati. Ovaj me prizor snažno podsjetio na dolazak našega pape Ivana Pavla II. na Žnjan. U srcu se nekako spojiše dvojica dragih hodočasnika Božjih glasnika, slika Žnjana u papinim bojama sa zbiljom Sustipana kojemu na čelu stoji Franjin križ. Divota!

Nakon svečane proslave pohitale smo u naš samostan na zajednički objed. U lovretskoj dvorani sestrinski smo primile i ugostile naše drage sestre iz Bosne i Hercegovine i sestre "danče" iz Dubrovnika. Naše zajedništvo za obiteljskim stolom obilježilo je ugodno druženje uz razgovor i pjesmu, najprije u čast našega svetoga Franje, a potom red dalmatinske pisme, red hercegovačkih nota pa red bosanske sevdalinke i tako u krug. Ova radost raspjevanoga sustolništva svima je bila mila što se da zaključiti po vremenu koje smo provele zajedno. Brat Franjo, koji je kao glasnik Velikoga Kralja boravio u našoj domovini, neka nas zagovara kod Gospodina da se jednom sve nađemo zajedno s njime na gozbi vječnoga života u nebesnika domovini.

s. Natanaela Radinović

HOMILIJA NADBISKUPA SPLITSKO-MAKARSKOG MONS. MARINA BARIŠIĆA

Euharistijsko slavlje – Sustipan, 6. listopada 2012.

Liturgijska čitanja: Sir 50,1.3-7; Gal 6,14-18; Mt 11,25-30

1. Čast mi je i radost, danas u Splitu na Sustipanu pozdraviti vas, mala braćo i sestre, sinovi i kćeri utemeljitelja svetog oca Franje, glasnika Velikoga Kralja. Naša Crkva, a na osobit način franjevačka karizma u zemlji Hrvata slavi visoki jubilej – 800. obljetnicu kako su nepovoljni vjetrovi svratili lađu na kojoj je Franjo iz Asiza kao hodočasnik putovao u Svetu zemlju te je u oluji našao luku spasa na obali hrvatskoga kopna. Dogodilo se to 1212. godine. Gdje je vjetar oštećenu lađu prisilio da potraži luku spasa, ostaje otvoreno pitanje. I splitsko-trogirska varijanta ima svoje ozbiljne povijesne argumente. U svakom slučaju Hrvatska je druga duhovna domovina sv. Franje jer prvi samostani franjevačke karizme izvan Italije, još za Franjina života, nikli su na hrvatskoj obali. Snažno sjeme Franjine karizme našlo je plodno tlo posvuda u zemlji Hrvata i razvilo se u veliko i krošnjato stablo.

2. Evo nas, braćo i sestre, danas svih na obali prvoga dodira Franje s hrvatskim pukom. Radosno pozdravljam poštovane oce provincijale i časne sestre provincijalke iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine i sve članove njihovih redovničkih zajednica. Isto tako pozdravljam sve članove trećega reda kao i FRAMU, Franjevačku mladež. Pozdravljam nazočnu braću biskupe. Sv. Franjo je od samoga početka imao zaštitu i podršku svoga biskupa, a braći je u svom duhovnom testamentu kao čovjek Crkve ostavio dužno poštovanje i poslušnost apostolskim nasljednicima – biskupima. Pozdrav svima vama, braćo i sestre, Kristovi vjernici, hodočasnici i sudionici jubilejskog slavlja. Radostan pozdrav i svima vama koji nas pratite posredstvom HTV, ..., naročito vama, mala braćo i sestre, koji se nosite s velikim životnim problemima, bolesti, osamljenosti, poniženja, siromaštva, patnje. Sv. Franjo bi vas danas poput onog gubavca sve najradije zagrlio i poljubio. Svima Franjin pozdrav: Pax et bonum! Mir i dobro!

3. I mi zajedno danas pozdravljamo tebe, oče Franjo, na obali tvoga dolaska u zemlju Hrvata. Zahvalni smo Bogu i tebi na 800 godina prisutnosti tvoje karizme u našoj Crkvi i narodu. Hvala ti, brate, za braću i sestre koji su nam kroz ovih osam stoljeća naviještali i svjedočili Radosnu vijest Krista raspeta i uskrsloga. U vjernosti Bogu i ljubavi prema bližnjemu toliki su i život darovali. I na čast oltara uzdignuti poput prvog kanoniziranog hrvatskog sveca sv. Nikole Tavelića, do tolikih mučenika i mučenica XX. stoljeća, kandidata za čast oltara. A i sv. Leopold Bogdan Mandić iz korijena je tvoje karizme. Tvoji duhovni sinovi i kćeri učili su nas čitati i pisati, moliti i raditi, slaviti Boga i poštivati bližnjega svoga. Stoljećima u najtežim danima bili su uza svoj narod, vidali njegove rane i hrabрили ga u kršćanskoj vjeri i nadi. U ovoj nadi sačuvali smo svoju kulturu, kršćansku svijest i nacionalni identitet. Hvala ti, brate Franjo, i za svu tvoju malu braću i sestre koji danas žive i svjedoče među nama u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini Radosnu vijest života nadahnuti svjetlom tvoje karizme.

4. Braćo i sestre, Franjo iz Asiza ostavio je duboki, jasni trag u povijesti Crkve i svijeta. Često je nadahnuće režiserima, glazbenicima, umjetnicima, piscima, mirotvorcima, humanistima, ekolozima i prijateljima životinja. Čini se da je Franjo postao prihvatljiviji

današnjem mentalitetu nego u svome Asizu i u svome vremenu. Odrekao ga se vlastiti otac, rugali su mu se i prezirali ga sugrađani, držali ga nenormalnim čudakom. No, jesmo li ga mi dobro shvatili? Koliko i kako smo ga razumjeli? Nije li današnja simpatija svijeta prema njemu plod reduciranog i prilagođenog Franje našem stilu života i horizontu želja?

5. Iz životopisa njegova suvremenika Tome Čelanskog doznajemo da je Franjo provodio život dokazivanja, raskoši, karijere, prestiža, moći, vlasti, ugleda. I to je bilo normalno. Ali jednog dana dogodio se bitan i važan zaokret u njegovom životu. Dogodilo se snažno iskustvo pred križem i likom Onoga na križu koji mu reče: “Franjo, obnovi moju Crkvu, kako vidiš, urušava se”. Zahvaćen ljubavlju i dirnut poniznošću Boga u Isusu Kristu koji izabra poniznost malog djeteta, siromaštvo betlehemske jaslje, kao i poniženje križa, Franjo je doživio obraćenje. S Božjim pozivom preporođen, počeo je gledati stvarnost u novom svjetlu dubine i horizonta života. Obnovljena, urušena crkva sv. Damjana simbol je Crkve – zajednice vjernika. Ovu Crkvu Franjo je iznutra obnavljao evanđeoskom metodom ljubavi, siromaštva, poniznosti i djevičanstva. Svjestan činjenice da nas je sam Bog u Isusu Kristu zagrljio, poljubio, oprostio, obdario istinskim mirom, Franjo nošen božanskom ljubavlju grli čak i gubavca, postaje mali brat svim ljudima. Postaje živa slika Isusa Krista. Živeći radikalno evanđeoske savjete postao je neumorni trubadur Božje ljubavi, vjerni navjestitelj Božjeg mira i pomirenja. Iz novosti i radosti života rodila se i pjesma “Bože moj, dopusti mi, mira Tvog da budem glas”.

6. Mali brat Franjo plod je Isusove radosne molitve koju smo čuli u današnjem evanđelju: “Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima” (Mt 11,25). Poniznost a ne oholost, skromnost a ne umišljenost, vode nas do istine Božje objave. Ne uzvišenje sebe već uzvišenje drugoga čini nas radosnima. Solidarnost a ne bespoštedna konkurencija je izraz ljudskosti i zajedništva. No, poniznost ne znači stajati pasivno pod nogama nepravde jer ponizan čovjek, budući je u sebi slobodan, traži i teži za istinom u ljubavi. Isus naglašava poniznost i malenost koja nas čini sposobnima prihvatiti blizinu i razumjeti istinu ljubavi Božje. Evanđeoska malenost nije suprotnost mudrosti, već oholosti. Bog se malenima objavljuje, a ne oholima jer oni su zatvoreni i samodostatni. Zar se takav odnos ne događa i među nama ljudima? Kome se želimo približiti i povjeriti mu svoju tajnu: oholoj, umišljenoj osobi koja je puna sebe, ili povjerljivoj i poniznoj osobi koja je sposobna slušati, šutjeti i prihvatiti nas? Oholost kvari najljepše i najuzvišenije stvari. “Učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca”, govori Gospodin.

7. Franjo je doista učio od Gospodina, nasljedovao ga u poniznosti, siromaštvu, malenosti. I sam je često upozoravao svoju braću: “Promatrajte, braćo, Božju poniznost!” Ovaj svjedok Božje ljubavi znao je za Boga reći: “Ti si poniznost!” što odgovara onoj sv. Ivana: “Bog je ljubav.” Ponizni i maleni brat Franjo učio je i rastao u školi betlehemske jaslje čiju je božićnu toplinu uveo u naše domove i u našu kulturnu tradiciju, a ljubav i stvarnost križa Kristova približio našem svakodnevlju. Bio je učenik i nasljedovatelj Onoga koji je postao naš “mali brat”, koji je prihvatio nas i našu stvarnost. Stoga će Franjo slaviti ne samo Stvoritelja svega stvorenoga već i sve stvoreno. Nikakvo čudo da on u svom otajstvenom viđenju stvarnosti veliča Boga i pjeva stvorenjima: suncu, mjesecu, vjetru nazivajući ih svojom braćom, a zvijezde, vodu, pa čak i smrt, s nadom u uskrsnuće, svojim sestrama.

Teško ćemo zaštititi stvoreno i stvorenja bez poštivanja njihova Stvoritelja. Na to nas upozorava i sam Franjo u Pjesmi stvorova: “Svevišnji, svemožni, Gospodine dobri, tvoja je hvala i slava i čast i blagoslov svaki. Tebi to jedinom pripada, dok čovjek nijedan dostojan nije ni da ti sveto spominje ime.” Najprije on slavi svoga Stvoritelja, a onda iz tog izvora vrjednuje i naziva stvorenja svojom braćom i sestrama, koji očituju dobrotu i mudrost Božju.

8. Budući da je Franjo toliko vrednovao zrak, vodu, vatru, cvijeće, ribe, ptice, životinje, koliko je neizmjerljivo više prihvaćao svakog čovjek kao svoga brata i sestru. Mnogi se danas pozivaju na Franju i vrjednote zajedništva ljudskog roda, mir među ljudima, uvažavanje drugoga, očuvanje i zaštitu stvorenoga. No, ipak uza sve to, čini se, da ostaje ono temeljno pitanje: jesmo li mi bolji nego Franjini suvremenici? Je li nam bliži i normalniji nego njima? Koliko i kako smo ga razumjeli? Ovo nije samo povijesno pitanje, nego duboko ljudsko, temeljno pitanje naše kulture i civilizacije. Za svoje vrijeme Franjo je bio proklinjan od vlastitog oca, odbačen i prezren od društvenih staleža, bio im je čudak do te mjere da su nastojali mladež Asiza zaštititi od njegova loša utjecaja. I to su bili članovi Crkve za koju je Franjo dobio ono upozorenje: “Franjo, obnovi moju Crkvu, kako vidiš, urušava se.” U teškim i složenim vremenima providnost ga je pozvala da odgovori na izazove svoga vremena. Franje je htio ne Crkvu privilegija, već slobodnu od navezanosti, oslonjenu na Krista, poniznoga i siromašnoga, raspetoga i uskrsloga. Crkvu koja služi svima, a najbliža ugroženima, slabima, malenima, siromašnima. Krist je vrata i put Crkve. Krist koji je bio na strani malenih, štovise i sam se s njima poistovjetio: “Što učinite jednome od ove najmanje braće, meni učinite” (Mt 25,40).

9. Poštovana braćo i sestre, je li nama danas Franjo skandalozan, neprihvatljiv čudak? Nipošto, reći ćemo i nabrojiti ćemo njegove spomenute vrijednosti koje su danas općenito prihvaćene. Međutim, upravo je tu i naša moguća opasnost da ga pogrešno shvatimo. Jer što je, i može li biti zajedništva ljudskog roda i općeg bratstva bez zajedničkog Boga Oca? Svi čeznemo za mirom, a svijet je pun nemira i sukoba. Zar je mir moguć bez Božjeg dara mira i pomirenja u našem srcu? I međusobno toga mira produžena među nama? Je li moguć pravi mir bez Boga? Prvi dar uskrslog Gospodina jest upravo mir (usp. Iv 20,19). Isto tako, danas se često govori o promociji čovjeka, njegovim pravima, ravnopravnosti spolova. A stvarnost i činjenice govore suprotno: čovjek se olako svodi na broj, stroj, potrošača, sredstvo, konkurenta, protivnika, neprijatelja. Čini se da je lakše biti brat-sestra zvijezdama, cvijeću, pticama, svim vrstama životinja, a teško je biti bližnji bratu čovjeku, naročito malom i ugroženom. Ne može i ne smije nam nikada biti bliži pas, mačka, životinja od našega bližnjega. Bog čovjekom postaje. Samo Bog je najveća i trajna zaštita svakog ljudskog života. Događajem Betlehema i Golgote po Isusu Kristu, malom bratu, ušli smo u srodstvo s Bogom: postali smo djeca, sinovi i kćeri Božji. Ako Franju pak ne prihvatimo cjelovito u svom temeljnom izvornom odnosu s Bogom Ocem, onda je to degradirani, prilagođeni, sekularizirani Franjo. Je li to znak da je Franjo još uvijek nama stran?

10. Dragi vjernici, duhovni smo nasljednici onoga poziva i poruke: “Franjo, obnovi moju Crkvu!” I danas na našim nemirnim i uzburkanim prostorima pušu vjetrovi, povoljni i nepovoljni, za lađu Kristovu. Franjo, uza sve poteškoće i prezire, ostao je vjeran Bogu i bratu čovjeku. Bio je živo evanđelje, radikalno življeno u duhu evanđeoske poslušnosti, siromaštva i djevičanstva. Nije li njegova karizma i govor o evanđeoskoj poslušnosti,

siromaštvu, djevičanstvu za nas danas u mentalitetu samodostatnosti, konzumizma i hedonizma, postao tvrd govor. Tko ga može slušati, a kamo li slijediti? Nismo li ga i mi, njegova braća i sestre u Crkvi koju bismo trebali obnavljati, ponekada pokušali prilagođavati, razvodnjavati te logikom svijeta vidjeti i učiniti ga polovičnim i deformiranim, svjetovnim Franjom? On nas dobro u tome razumije jer je i sam takav olako mogao postati da je bio oslonjen samo na sebe i logiku svijeta. Njegova snaga i svjetlo uvijek mu je bio On – Isus Krist. Njegovu riječ je doživljavao kao onu koja je njemu, Franji, osobno upućena. Svoju snagu i sigurnost nalazio je u poniznosti i skrivenosti euharistije, žrtve koja sakramentalno na oltaru svakodnevno uprisutnjuje i povezuje Kristovo rođenje u jaslucama i križ sebedarne ljubavi. Danas Franjo poručuje svima nama i svojim: Krist je izvor, vrata vjere i put života. Samo s Njime i po Njemu se događa obnova Crkve i mogućnost nove evangelizacije.

11. Oče Franjo, ohrabri nas na putu Kristova poziva i poslanja, prije svega sve nas koji smo prihvatili evanđeoske savjete radikalne vjernosti Bogu i ljubavi prema bližnjima. Neka i naše srce bude još više osjetljivo i stigmatizirano ranama i patnjama koje na duši i tijelu nose naši bližnji: nezaposleni, obitelji bez primanja, bolesni, nemoćni, ovisnici, odbačeni, poniženi i obespravljeni, kako bismo među braćom bili radosni vjesnici čiju svjedočku prisutnost prepoznaju u riječima tvoje pjesme:

Ima li mržnja bilo gdje, daj da ljubav nosim tu.

Ima li sumnja bilo gdje, daj da vjeru nosim tu.

Ima li očaj bilo gdje, daj da nadu nosim tu.

Mali brate, dobro došao na našu obalu života. Podrži nas usprkos protivnim vjetrovima na uzburkanom moru hrvatskoga tla u vjernosti Bogu i ljubavi prema bližnjima. Daj da i pored sestrice smrti, tog neizbježnog protivnog vjetrova života, mognemo stići u nebesku luku uskrsne obale Velikoga Kralja kojemu sve živi i kojemu neka je u vijeke vjekova čast i slava. Amen.

U POHODU GOSPI RAMSKOJ

Redovnice Splitsko-makarske nadbiskupije sa svojim kandidatkinjama, postulantkinjama i novakinjama svake godine odlaze na zajednički izlet. Tako je bilo i ove godine. Dana 13. listopada hodočastile smo u Ramu-Šćit. Krenusmo u 7.30 iz Splita s voditeljem fra Petrom Lubinom. Na samom početku putovanja u susret Gospi ramskoj zazvali smo Božji blagoslov, u znaku križa stavili smo svoje živote u zaštitu presvetoga Trojstva. Nažalost, u prilikama suvremenoga načina života mnogi nemaju dovoljno ni vremena ni volje moliti kronicu ili litanije, bilo bi dobro da se ne zaborave barem prekrstiti i na taj način zazvati Boga i staviti se u njegovu blizinu. No, mi smo imali vremena. Od srca smo molili, pjevali i radosno s Bogom išli!

Na putu prema Rami svratili smo u samostan i crkvu sv. Ilije koji drže karmelićani. Susretljivi su nam domaćini rado govorili o redu karmelićana, o sv. Iliji, o crkvi kao građevini, te određenim motivima koji se nalaze u njoj.

Nakon toga smo nastavili put prema našem odredištu. Kada smo stigli u Ramu, imali smo sv. misu koju je predvodio fra Petar. Njegova je propovijed bila duboka, a opet tako jasna. Pouka je bila da redovnici ne svjedoče svoju vjeru samo zavjetima, nego ju trebaju svjedočiti svojim životom kako bi imali radost prisutnosti uskrslog Krista, te na taj način potaknuli i druge da potraže svoju sreću u toj neizmjerljivoj radosti.

Nakon sv. mise nam je domaćin fra Nedjeljko rekao nekoliko riječi o crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije, njezinoj povijesti i gradnji. Meni su najzanimljivija bila vrata za koja kažu da se ne mogu otvoriti – kroz njih je narod, prilikom progona od Turaka iznio Ramsku Gospu koja je odnesena u Sinj. Ramljani vjeruju da će se ta vrata otvoriti samo onda kada im se Gospa vrati. Oni i njihov kraj imali su burnu povijest. Zahvaljujući pomoći Božjoj i svojoj hrabrosti, uspjeli su očuvati svoju tradiciju i vjeru. Običajima, kojima su uspjeli sačuvati spomen, imali smo se priliku diviti u samostanskome muzeju. Dojmila me se, među ostalim, nošnja iz kraja Rama-Šćit, koju smo imali priliku i uživo vidjeti na jednoj starici od 85 godina. S ponosom je nosila i pokazivala tu prelijepu ručno izrađenu nošnju.

U samostanskom dvorištu se nalazi nekoliko zanimljivih skulptura. Najviše mi je pogled plijenila “Posljednja večera”, djelo Kuzme Kovačića, koja je specifična po tome što uz Isusa i apostole stoji jedno prazno mjesto. To mjesto je ostavljeno za svakoga od nas pojedinačno. Samo o nama ovisi hoćemo li doći i postati dionici toga sustolništva s Učiteljem. Na nama je da u slobodi primimo za nas pripravljeno mjesto kako bismo na kraju svoga zemaljskoga hodočašća bili radosni jer smo za života svjedočili Krista, živjeli i naviještali Evanđelje.

Na završetku ovoga hodočasničkoga dana, na samom povratku oko 17 sati, opet smo molile. Fra Petar nas je potaknuo riječima: “hodočasnik moli da očisti svoju dušu, svoje srce kako bi bio s Kristom i Marijom”. Mislim da se to ostvarilo.

Marija Matanović, kandidatkinja

U NADI...

U našoj kući u Zadru od 19. do 21. listopada održan je susret sestara s privremenim zavjetima. Sudionice su bile sestre iz naših triju provincija hrvatskog govornog područja te iz Mariborske provincije.

Voditeljica susreta je bila s. Rebeka Anić, a tema je uzeta prema zaključnom dokumentu Vrhovnog kapitula 2011. godine, *U nadi budite radosni* (Rim 12, 12). Na početku susreta sve nas je pozdravila naša provincijalna predstojnica s. Leonka Bošnjak Čovo. Sestrinskim nam je riječima zaželjela dobrodošlicu i uspjeh u našem susretu.

S. Rebeka je započela susret poticajnim pitanjima: Čemu se nadam? Čemu se nadamo kao pojedinci i kao zajednica? Čemu se nada Crkva? Je li naša nada ukorijenjena u Bogu? Razmišljamo li o nadi i koliko se o njoj govori u Crkvi? Ova i slična pitanja provlačila su se tijekom cijeloga susreta, izvirala uvijek na površinu za svakoga izlaganja i skupnoga rada.

Misao koju bih izdvojila jest da kršćanska nada ne izbjegava poteškoće nego su one prožete nadom, nadom koja pomaže da se vidi kuda nas vjera vodi. Bog je gospodar prošlosti, a prema tome i budućnosti.

Uz predavanja smo imale prigodu posjetiti muzej sestara benediktinki, *Zlato i srebro Zadra*. Sestre su nam s ljubavlju pokazale neprocjenjivo blago umjetnosti koje su same stoljećima sačuvala.

Završetak našega susreta bio je posjet i slavljenje sv. mise u benediktinskom samostanu Čokovac na otoku Pašmanu. Poslije mise obišle smo samostan i osvježile se u samostanskoj blagovaonici koja monasima služi kao prostor u kojem se puno toga događa. U starim zidinama, u tišini, koja je okruživala samostan i cijelu okolinu, nije se bilo teško sabrati i razmišljati o kratkom susretu koji je, eto, već iza nas i osjetiti uprisutnjenu nadu o kojoj smo slušale.

s. Dragica Karlić

UMREŽAVANJE ZAJEDNIŠTVA

Komunicirati ili ne, nije pitanje sad, da se poslužim aluzijom na općepoznato Šekspirovo pitanje, jer čovjek je bitno društveno i dijaloško biće – ne može opstati sam i komunicira (se) na različite načine. Važnije pitanje od ovoga, čini mi se, da je kako u tom izlaženju iz sebe naći pravu mjeru u načinu i sadržaju koji bi trebao voditi k umrežavanju zajedništva, a ne, ne daj Bože, ranjavanju samoga sebe i drugoga, druge.

Seminari komunikacije koji su se održavali u našoj zajednici pokušali su dati neke odgovore upravo u tom smjeru, posvješćujući nam različita nutarnja stanja koja zdravu komunikaciju potiču ili onemogućuju.

Voditeljski dvojac seminara iskreno se potrudio prilagoditi potrebama naše zajednice, odnosno svakoj skupini sestara koja je u dvodnevnom druženju i radu otvarala neka nova ili ista pitanja s kojima se mi u našem sestriškom svagdanu susrećemo. Poticaj na aktivno sudjelovanje dobile smo preko predavanja i radionica.

U svom uvodnom izlaganju na temu *Tko sam, što sam i kamo idem po primjeru svetoga Franje*, fra Kruno Kolarić nas je pokušao potaknuti na promišljanje o svom kršćanskom, redovničkom i franjevačkom identitetu. Nukao nas je na propitivanje osobne vjernosti i dosljednosti, i sve to u ogledalu svetoga Franje koji je neumorno tražio Boga, njegovu volju pitajući: *Gospodine, što hoćeš da učinim?* Ovo je ključno pitanje, istaknuo je fra Kruno, od kojega ni mi ne smijemo bježati. Naprotiv, ono je izvrstan test franjevačkoga identiteta i karizme koju ne možemo autentično živjeti bez trajnog napajanja na izvoru – a to je za svetoga Franju bila euharistija i riječ Božja.

Na jednostavan i svima razumljiv način fra Kruno je govorio o zavjetima. Istaknuo je primjer sv. Franje i važnost nasljedovanja njegove ne navezanosti, slobode i življenja zavjeta.

Gospođa Zorica Janković vodila nas je kroz radionice u *Avanturu osobnog/zajedničkog putovanja kroz emocije*. Cilj njezinih izlaganja i radionica bio je izravnije suočavanje s vlastitom stvarnošću i stvarnošću zajedničkoga života u vidu poboljšanja međusobne komunikacije i zajedništva. Nastojala je omogućiti nam susret s vlastitim emocijama, naglašavajući pri tom potrebu samoprihvatanja u svom emocionalnom stanju ali i obrazovanje karaktera, mijenjanje nepoželjnih stavova, mišljenja i djelovanja.

Znalački razlučujući čimbenike koji bitno utječu na izgradnju i rušenje zajedništva, kao gestalt psihologinja i medijatorica u sukobima, naglasila je da se osobito treba kloniti nepoštovanja, lijenosti i licemjerstva, poticala nas je na izgradnju zajedništva i umijeće zdrave komunikacije. Jedan od praktičnih načina na koji je to izvela bilo je dodavanje klupka vune. Naime, sestre su predavale klupko jedna drugoj, kako je koja kojoj htjela, upućujući pri tom nekoliko riječi osvrta na seminar. Na koncu su nam umrežene niti zorno posvijestile važnost zajedništva i komunikacije i njihovu krhkost jer lako olabave ako samo jedna karika u lancu popusti, ali isto tako mogu i puknuti ukoliko su prenategnute.

Za kraj jedan zanimljiv citat: *Govori kad si ljut i to će biti tvoj najbolji govor zbog kojeg ćeš čitav život žaliti* (L. J. Peter). Želim da među nama ne bude tako!

Sudionica

SUSRET U REPNJAMA

U subotu, 3. studenoga, u Repnjama u Sloveniji održan je susret vrhovne predstojnice s. Klare Šimunović s provincijalnim predstojnicama provincija slovenskoga i hrvatskoga govornoga područja: Mariborske, Splitske, Tršćanske, Mostarske, Sarajevske i Koruške provincije, te predstojnicom Rimske regije. Na susret su bile pozvane i sestre zadužene za uređivanje mrežne stranice dotične provincije.

Ovaj “neobičan” susret, kako ga je nazvala s. Klara u uvodnom govoru, u skladu je s poticajem Odredaba naše Družbe: “Neka sestre koriste sredstva društvenog priopćavanja za osobni i zajednički rast, odgajajući se u svjetlu evanđeoske riječi za nutarnju slobodu i sposobnost razlučivanja koje su vlastite onima koji su naučili prepoznati Krista. Sredstva društvenog priopćavanja neka se koriste i za promicanje jedinstva među zajednicama Družbe” (Čl. 52).

Izlaganje *Kako Školska sestra franjevka može naviještati evanđelje koristeći suvremena sredstva komunikacije* imala je s. Aleša Stritar, članica Mariborske provincije i administratorica mrežne stranice naše Družbe. S. Aleša je svoje izlaganje temeljila na crkvenim dokumentima o sredstvima društvenog priopćavanja i na dokumentima naše Družbe. Rad i održavanje mrežne stranice Bosansko-hrvatske provincije, trenutno najaktivnije stranice, predstavila je urednica s. Dragica Živković.

Provincijalne predstojnice osvrnule su se na život i djelovanje pojedine provincije, predstavljajući pozitivna iskustva i projekte. S vrhovnom predstojnicom promišljale su o budućim planovima poticajnim za življenje karizme i poslanja u okviru života Družbe i Crkve pred novim društvenim izazovima.

S. Aleša je predstavila mrežnu stranicu Družbe koju obnavlja. U želji njezinoga boljeg osmišljavanja i međusobnog povezivanja svih sestara Družbe, tražila je savjete i prijedloge kao i aktivnije sudjelovanje svake provincije u njezinu uređivanju.

Susret je započeo misnim slavljem koje je predslavio fra Viktor Papež, član slovenske franjevačke provincije Sv. Križa. U svojoj homiliji fra Viktor je, između ostaloga, govorio o ulozi sredstava društvene komunikacije u naviještanju Radosne vijesti, ali i rizicima koje ta sredstva nose. Nedjeljno misno slavlje, na završetku susreta, predslavio je mons. Piero Coccia, nadbiskup iz Pesara. U svojoj homiliji naglasio je važnost življenja i svjedočenja vjere koja raste i jača u istinskom i osobnom susretu sa živim Bogom, osobito svakodnevnim susretom u euharistiji.

Zahvalne smo vrhovnoj predstojnici s. Klari za susret na izvorima naše Družbe – u Mariborskoj provinciji – kao i sestrama Mariborske provincije koje su nas sestrinski primile u *Domu majke Margarete* u Repnjama. Nadamo se da je ovaj susret potaknuo i ojačao svijest o važnosti međusobnog elektroničkog komuniciranja i da ćemo uspješno koristiti sredstva društvenoga priopćavanja u naviještanju Radosne vijesti suvremenom čovjeku u duhu nove evangelizacije.

s.M.P.

PUTOVANJE U SEBE

Od 23. do 25. studenog u prohladnom Bugojnu upriličen je susret postulantkinja i novakinja naših triju provincija hrvatskog govornog područja, u sklopu kojeg je održan kratki tečaj meditacije. Nakon okupljanja, pozdrava i zajedničkog ručka, voditeljica tečaja gđica Dubravka Prpić upoznala nas je sa sadržajem tečaja i uvela nas u ovaj, od početka do kraja, radni vikend. Svojim

znanjem i iskustvom te kombinacijom nenametljivosti, blagosti i čvrstine, gđica Dubravka nas je uspjela sabrati i privoliti da ozbiljno započnemo ovo putovanje prema unutra.

Izvučene iz svakodnevice, izdvojene, lišene svih čuda tehnike, da bi zatvorile i posljednja vrata bijega od sebe, vikend smo provele u šutnji. Osobitost ovog tečaja je konkretan rad na sebi, bez predavanja u klasičnom smislu, bez puno umovanja. Jednostavno smo uranjale u sebe kombinirajući molitvene geste, pokrete i pjesmu s razdobljima potpune tišine. Sakralni ples i molitvene geste svima su nam jedno potpuno novo iskustvo molitve koje smo vrlo brzo prihvatile i usvojile. Svojom jednostavnošću čini se blisko franjevačkom duhu. To što smo ovome pristupile bez predrasuda, iskreno i spontano, urodilo je posebnim molitvenim ozračjem i iskonskom radošću i bliskošću. Ujedno je bio i dobrodošli odmor i nadopuna onog težeg dijela – suočavanja sa sobom.

Iskreni susret sa sobom, tim najčudnijim i najnepredvidljivijim od svih bića, često je mukotrпно krčenje putova, suočavanje s koječim, prožeto nemirom, proturječjima i previranjima. Zato je teško zakoračiti u taj vrtlog i dopustiti biti vođen u dubine, pustiti da mimo tebe promiču veliki i mali nemiri svakodnevice, čuti glasove svojih želja, potreba, napora, vidjeti se u istini, razumjeti se, a onda se jednostavno zaboraviti i zašutjeti velikom šutnjom, predajući se, svjesna vlastite nemoći da se priopćiš bilo kome ili učiniš bilo što. Putovanje u sebe isplati se samo ako putuješ dovoljno daleko da dođeš do mjesta susreta s Onim koji je temelj tvoga bića. U tom susretu, u tišini hrama Duha Svetoga, možeš osjetiti Nebo već sada i ovdje i svim bićem pokloniti se svome Stvoritelju u kojem je sve što ti je potrebno. To je kraj naših lutanja, sreća naših života i mir naših duša. Vidjelo se to na kraju tečaja kad je šutnja završila i bilo nam dopušteno govoriti. Nekako nam se nije dalo, ostale smo upokojene i zapričane s Bogom negdje duboko jezikom koji ni same ne razumijemo.

Blagoslovljen Bog koji nam već ovdje daje predokus vječnosti, krijepi nas i nastavlja svoje djelo s nama unatoč našim slabostima.

s. Marina Fuštar, novakinja

FRANJO ASIŠKI U ZEMLJI HRVATA

U nedjelju 25. studenoga 2012., na svetkovinu Krista Kralja, koja je ujedno svetkovina naše Družbe, u samostanskoj dvorani u Zadru, upriličen je scenski prikaz *Franjo Asiški u zemlji Hrvata* koji je napisala s. Judita Čovo.

Ove godine franjevačka obitelj obilježava 800. obljetnicu dolaska sv. Franje u Hrvatske krajeve. Upravo taj scenski prikaz dočarao je trenutak brodoloma zbog kojeg je sv. Franjo silom brata protivnog vjetra dospio na hrvatsko tlo. Na inicijativu članica Sekcije za apostolat mladeži provincijskog Vijeća za apostolat naše Zajednice, predstava je održana i u Zadru. Predstava je dosada bila izvedena već četiri puta.

Dobro uigrana družina učenika OŠ Stjepan Radić iz Imotskog, pod vodstvom svojih nastavnika među kojima je i s. Filipa Smoljo, oduševila je Zadrane. Scenski prikaz glazbeno je obogaćen skladnim pjevanjem zbora sestara s Lovreta pod vodstvom s. Mirje Tabak.

Dvorana dupkom ispunjena svim uzrastima naših župljana, suradnika, prijatelja, djece i mladih, svećenika i redovnica drugih zajednica, još je jedan od snažnih dokaza da Asiški siromašak nije nipošto zaboravljen. Sve prisutne u ime zajednice sestara pozdravila je kućna predstojnica s. Marta Škorić, te u kratkim crtama predstavila splet recitacije, glume i pjesme.

Nakon predstave izvođačima je ponuđena okrijepa za koju su se pobrinule naše sestre u kuhinji. Druženje za sve uzvanike nastavilo se u dvorani uz slastice koje su pripremile susjede, članice zborova koje vode sestre te gospođe iz molitvene zajednice koje se okupljaju u našem samostanu.

s. Danijela Kovačević

RIJEČ KUĆNE PREDSTOJNICE NA POČETKU PREDSTAVE

Dragi prijatelji, dragi štovatelji sv. oca Franje, dobro nam došli!

Za slavlje je potreban neki razlog. Svako slavlje je dragocjeno jer dopušta čovjeku da na poseban način, barem nakratko, “promjeni” svoju svakodnevnicu prisjećajući se nekog njemu važnog događaja.

Okupili smo se u samostanu školskih sestara franjevačka, koje danas slave svetkovinu svoje Družbe – Krista Kralja.

Ove godine u više mjesta franjevačka obitelj u Hrvata slavi veliki jubilej – 800. obljetnicu dolaska Franje Asiškoga u hrvatske krajeve. Sa sigurnošću se zna da je Franjo boravio na hrvatskoj obali Jadrana, premda ne znamo u kojem gradu. Je li to bio Trogir, Split, Dubrovnik ili naš Zadar? Možda je prošao i ovim, tada poljem arbanaškim.

Kada je prije 800 godina Franjo s bratom Bernardom pošao u Svetu zemlju propovijedati Saracenicima, zbog jakih protivnih vjetrova doživjeli su brodolom i njihov je brod završio na našem dijelu mora. Ova zgoda iz Franjina života trebala bi nas potaknuti da sa zahvalnošću prihvaćamo sve životne situacije koje Bog uvijek može okrenuti na dobro.

Scenski prikaz: *Franjo Asiški u zemlji Hrvata*, napisala je naša, ovdje prisutna, s. Judita Čovo. Izveden je već 4 puta što ukazuje na neiscrpnost sadržaja, ali i na spremnost i neumornost mladih izvođača.

U predstavi sudjeluju 23 učenika osnovne škole Stjepan Radić u Imotskome, dvoje srednjoškolaca, troje odraslih i zbor školskih sestara franjevnika pod ravnanjem maestre s. Mirje Tabak iz Splita.

Predstavu su pripremili: s. Filipa Smoljo, Sanja Bago, Ivana Petričević, Katija Nikolić, Antonija Budimir, Grgo Nikolić te Marko Mendeš uz pomoć drugih suradnika. Sve se pripremalo i izvodi uz svesrdnu potporu ravnateljice OŠ Stjepan Radić gospođu Maru Pezo.

Predstava je splet recitacije, glume i pjesme u tri slike:

1. slika prikazuje *Ukrčavanje na lađu*
2. slika *Na lađi i brodolom u kojem je sv. Franjo silom brata protivnoga vjetra došao na hrvatsko tlo*
3. slika događa se *U zemlji hrvatskoj*.

Brodolomu uvijek prethodi nevirijeme, zatim nastupa bonaca koja sve izmiri, a onda virijeme u kojem i drugačiji postaju isti i mogu biti zajedno i zajednica. Vječni san!

U nadi življenja toga vječnoga sna, ovdje i već sada, u ime naše zajednice želim izreći zahvalu drugim franjevačkim zajednicama – franjevcima provincije sv. Jeronima, provincije Presvetog Otkupitelja, franjevcima trećorecima i sestrama kćeri milosrđa III. reda sv. Franje – na velikodušnoj potpori za ostvarenje ovoga događaja. Predstava je “stigla” u Zadar na inicijativu i poziv članica Sekcije za apostolat mladeži provincijskog Vijeća za apostolat naše Zajednice.

Za slatki užitek na kraju pobrinule su se naše vrijedne susjede i gospođe iz molitvene zajednice koja se okuplja u našem samostanu, na čemu im od srca zahvaljujemo.

Uz poklik *Hvaljen budi, Gospodine moj, po bratu protivnom vjetru, po kojem si nam poslao sv. Franju*, izražavam svima srdačnu dobrodošlicu.

Mir vam i dobro, dobri ljudi!

s. Marta Škorić

HRABROST PREOBRAŽAVATI SE

U srijedu 5. prosinca, mi tri sestre s privremenim zavjetima, imale smo na Lovretu duhovnu obnovu koju je predvodila s. Karolina na temu *Hrabrost preobražavati se*.

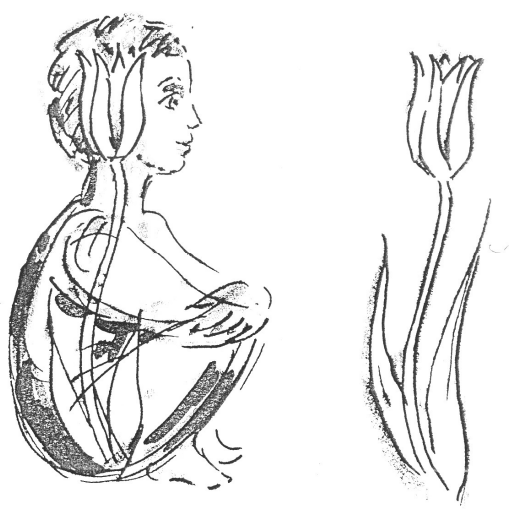
Susret smo započele zazivom Duha Svetoga. S. Karolina nam je posvijestila važnost osluškivanja vlastite dubine u čemu nam pomaže šutnja. U šutnji bolje vidimo sebe i jasnije čujemo Božji glas.

Za ulaženje u temu *Hrabrost preobražavati se*, pomoglo nam je razmišljanje nad jednostavnom slikom koja prikazuje "motrenje cvijeta". Iznijele smo svoja razmišljanja i obogatile jedna drugu svojim doživljajem slike te što nam ona poručuje za svakidašnji život.

Zatim smo ponirale u otajstvo preobrazbe razmatrajući pojedine biblijske slike i tekstove, primjenjujući ih na svoj život. Meni se posebno svidjela slika *gorućeg grma*, koja simbolizira preobrazbu koju Bog izvodi u nama te njegovu goruću ljubav prema nama.

Imale smo dosta vremena povući se u osamu, razmišljati, moliti. Dan smo provele u šutnji koja nam je jako dobro došla. Mogle smo se sabrati i u miru produbiti svoje osjećaje i molitvu. Na kraju susreta iznijele smo svoje dojmove i završile molitvom 103. psalma: *Blagoslivljaj Gospodina, dušo moja, i sve što je u meni, sveto ime njegovo!* Bio je to dan koji bi rado ponovile.

s. Nada Dolić

IZ DJEČJEG VRTIĆA U ZADRU

Dani kruha

U želji da djeci približimo značenje i važnost Dana kruha i ove smo ih godine potaknuli da zahvale Bogu na svim darovima, a na poseban način na daru kruha. Cijeli je tjedan bio ispunjen raznim aktivnostima djece i nas starijih. Tako smo ujutro 11. listopada posjetili tvornicu kruha u Gaženici. Za mališane je to bio poseban događaj i doživljaj kao i za njihove mame. Osoblje tvornice ljubazno nas je dočekalo i strpljivo pokazalo kako nastaje kruh, kako se mijese kolači. Susretljivi voditelj proveo nas je kroz razna odjeljenja pekare, objašnjavajući što se gdje radi i kako. Djeca su neumorno postavljala pitanja i pažljivo slušala odgovore. Sada znaju odakle svako jutro dobivaju kruh i omiljena peciva koja im mane kupuju.

U tvornicu nismo došli praznih ruku. Djeca su nacrtala niz slika na temu *Od zrna do kruha* koje su darovali našem voditelju. No, ni mi nismo otišli praznih ruku. Uz to što su nas djelatnici počastili kolačima, na odlasku su nas njima i darivali.

U petak, 12. listopada, bio je vrhunac našega slavlja – blagoslov darova jeseni i krušnih proizvoda koje su donijeli roditelji zajedno s djecom. Odgojiteljice su pripremile i ukrasile stolove u velikoj dvorani, kako bi svako dijete imalo dovoljno mjesta. Pjesmom o kruhu, molitvom Očenaša i blagoslovom kruha započeli smo taj dan i u duhu zahvalnosti Bogu ostali do kraja dana. Don Marijan Lovrić, župni vikar, blagoslovio je sve darove te pohvalio djecu jer su dobra kako u ponašanju tako i u iskazanom znanju o pravljenju kruha.

Nastavljamo s djecom promišljati o zemlji, vodi, pšenici, brašnu, kvascu – o njihovoj važnosti za naš život. Posebno želimo kod djece pobuditi zahvalnost prema Bogu Stvoritelju i upućivati ih na važnost kruha kao izvora života te potrebe solidarnosti s onima koji ga nemaju.

***

U pilotskim kabinama

U četvrtak, 25. listopada, s djecom iz našeg dječjeg vrtića posjetili smo vojarnu Zemunik i postrojbu 93. zrakoplovne baze HRZ i PZO.

Za ovaj posjet najviše je zaslužan Emin tata, gospodin Leonard Eleršek, časnik OSRH i pukovnik HRZ i PZO. Pukovnik Marinko Karačić, časnik za odnose s javnošću, zaželio nam je dobrodošlicu i odmah pri ulazu u vojarnu otvorio vrata helikoptera kako bi djeca mogla ući i fotografirati se. Tom jednostavnom gestom privukao je dječja srca i pokrenuo njihovu radoznalost za sve što su mogla vidjeti i doživjeti.

Razgledali smo muzej starih aviona i helikoptera. Djeca su mogla izbliza vidjeti suvremene letjelice na kojima lete hrvatski vojni piloti te upoznati osnovne pojmove o zračnom prometu. U svojoj su se dječjoj znatiželji i oduševljenju čudili veličini aviona, ostajući pri tom očarani njihovom ljepotom. Uglavnom dečki, a i pokoja djevojčica, zaželjeli su kada narastu postati hrvatski vojni piloti.

Kako bi im ovaj posjet ostao u što boljem sjećanju i po nekoj konkretnoj gesti, posadili smo maslinu, stablo prijateljstva, u parku kod spomenika Rudolfa Perešina. On je na dan našega posjeta 1991. godine izveo povijesni domoljubni prelet u Klagenfurt avionom MIG 21, odaslavši tako snažnu poruku o agresiji na Hrvatsku. Sađenjem masline djeca su iskazala zahvalnost poginulom hrvatskom pilotu.

Posjetili smo i vojnu kapelicu gdje su djeca otpjevala dvije pjesme *Tko stvori* i *Ima jedna duga cesta*.

Gospodinu Marinku Karačić, djeca su predala slikovnicu, koju su nacrtali predškolci, popraćenu željom: Gvozdena ptico, leti uvijek sretno i zapamti, bez neba svog ne možeš letjeti nego samo padati, i zato čekaj, maštaj i vjeruj, nebo za tvoja krila će doći, ptico moja gvozdena!

Dodi, dodi, sveti Niko

U četvrtak, 6. prosinca u 17 sati u velikoj dvorani samostana, obilježili smo dan sv. Nikole. Djeca i njihovi roditelji ispunili su dvoranu radošću, veseljem, pjesmom, recitacijama, a sv. Nikola pripovijedanjem, darovima, jednostavnošću i mudrošću sveca omiljenog svoj djeci svijeta.

Program je započeo recitacijom *Tko je to?*, a onda je trubom najavljen ulazak sv. Nikole. Kad su djeca ugledala Nikolu njihovom veselju nije bilo kraja. Među njima je bilo i onih koji nisu mogli suspregnuti svoje ganuće te su im okice orosile suze dok im je dolazio u susret. Dječja spontanost, iskrenost, njihova otvorenost i ljepota širom otvorenih očiju iz kojih je zračila neizmjerena radost učinila je i ovu proslavu posebnom.

Program su uzveličali dječji glasovi pjesmom *Sveti Niko svijetom šeta* i recitacijom *Dođi, dođi, sveti Niko* kojom smo Svecu uputili iskrenu dobrodošlicu. Nakon djece i njihova nastupa slijedila je Nikina priča *Kako me zovu?* Svaki put kada bi spomenuo naslov priče, djeca bi u glas uzviknula: SVETI NIKOLA! Pripovijedanje su pratili pažljivo i s velikim oduševljenjem.

Pjesmom *Darove nam Niko daj*, djeca su zamolila Sveca da im podjeli darove, jer je sam rekao da su bili dobri te da im je donio darove. Zatim je Nikola svako dijete prozvao, udijelio mu dar uz lijepu riječ i stisak ruke.

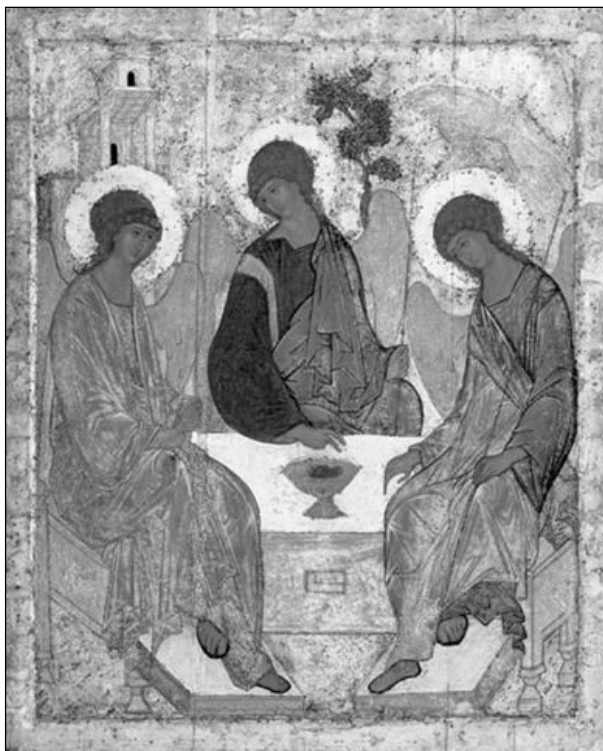
Ovog puta je i sv. Nikola primio dar – slikovnicu koju su ovogodišnji predškolci izradili pod budnim okom svojih teta. Na odlasku je Niko rekao da će doći i dogodine poručivši djeci da i nadalje budu dobra u vrtiću i svojim roditeljima.

s. Lucija Bilokapić

VJERUJEM U BOGA OCA, SINA I DUHA SVETOGA

Slijedeći Godinu vjere, na ovogodišnjim duhovnim obnovama za odrasle, razmatra se temeljna istina naše vjere. Na temu Vjerujem u Boga Oca, Sina i Duha Svetoga održan je jedan susret u Arbanasima, a drugi na Lovretu.

***

Vjerujem u Boga Oca, Sina i Duha Svetoga bila je tema duhovne obnove koju je 17. studenoga u našem samostanu za gospođe župe Gospe Loretske u Arbanasima i Sv. Ante u Smiljevcu pripremila i vodila s. Karolina Bašić. Poslužila se ikonom Andrea Rubljeva, ruskog monaha koji je oslikao posjet Trojice Abrahamu. Naime, tom slikom je taj monah pokušao predočiti najdublju tajnu naše vjere – Presveto Trojstvo. Ono je temelj naše vjere, temelj našega zajedničkog života.

Sudionice su pažljivo slušale tumačenje pojedinih detalja ikone, što je poslužilo za osobno poniranje i promišljanje te zajedničku molitvu. U njihovoj izmjeni iskustva bilo je predivnih zapažanja. Često se našim zatečena kako ove drage i

jednostavne osobe dolaze do izvanrednih zaključaka o Božjoj prisutnosti u Crkvi kao i u vlastitoj obitelji. U svojoj jednostavnosti otvaraju svoje srce Bogu. Prožete vjerom realno gledaju na svoje životne probleme. Tome svakako pridonose molitveni susreti utorkom za koje kažu da ih jednostavno preobražavaju. Ti susreti znače i meni jer se i ja zajedno s njima obogatim.

Hvala ti, Gospodine, što nismo sami, što sami ne moramo nositi svoju bijedu, nevjeru i nutarnje praznine. Gdje god se nalazili, ti si u nama. Hvala ti, Gospodine, da smo svi jedno Tijelo, dio tebe, tvoj vidljivi lik, tvoja ruka, tvoje oruđe u današnjem svijetu.

Prepuštam ovu zajednicu Gospodinu. Neka nas On blagoslovi, neka svjetlo njegove dobrote prati sve nas. (s. Rozarija Župić)

***

Tridesetak osoba zrelije dobi okupilo se na poludnevnu duhovnu obnovu koju je 1. prosinca u samostanu na Lovretu pripremila i predvodila s. Karolina. Vrijeme znakovito – Godina vjere i početak nove liturgijske godine.

S. Karolina je najprije pokušala uvesti sudionike u važnost i ozračje šutnje, koja je potrebna da vidimo sebe onakvima kakvi jesmo, da iz svoje situacije oslušujemo što nam Bog govori. Riječi koje nam dolaze izvana, nemaju isti odjek u svakoj osobi. Zato je važno osluškivati što riječ govori meni.

Slijedilo je tumačenje ikone Andreja Rubljeva, ruskog monaha iz 14. st., koja prikazuje posjet Trojice Abrahamu. Ikona sadrži duboke tajne naše vjere koje se tiču nas osobno i nas kao zajednice vjernika. Kao što čitajući riječ Božju trebamo zatražiti mudrost Duha da nas vodi, isto tako je potrebno svjetlo Duha da nas vodi u motrenju nadahnute slike, koja govori bojama, oblicima, simbolima... dodiruje naša osjetila i osjećaje i nastanjuje se u našoj dubini, tamo raste, prožima naš duh, dušu i tijelo.

Izlaganje je bilo podloga za povlačenje, osobno promišljanje, stajanje pred otajstvom Trojice, Boga koji nam je istovremeno tako bliz i tako dalek, shvatljiv i neshvatljiv, ali ipak Onaj koji nas traži i čini da mi tražimo Njega, da ga susretnemo. On je onaj koji ulazi u naše živote i u nama izvodi čudesna djela. To je došlo do izražaja kroz razmjenu iskustava te u zajedničkoj molitvi. Dojmovi koje su zapisali, jasno govore kako je ovaj susret bio duboko doživljen:

- Vjerujem u Boga Oca, Sina i Duha Svetoga – svaki put ponovno pred Presvetim Trojstvom osjećam kako sam mala, kako je moja vjera mala... Uvijek i ponovno na ovakvim obnovama osjećam kako rastem u Gospodinu.
- Gledajući sliku i slušajući predavanje u sebi sam osjetila veliki mir.
- Drago mi je što me Duh Sveti nauptio na ovu obnovu. Prvi sam put. Dojmovi – pozitivni. Ja osobno, bila sam malo rezervirana. Ali sam imala jako lijep doživljaj i hvala dragom Bogu što me je poslao!
- Bože, hvala ti na ovom današnjem danu gdje sam se dvoumila doći, ali ti si bio jači i tvoj olujni vjetar me doveo da me napuniš Duhom koji mi je trebao za daljnji život. Slušajući ove ljude i njihove molbe, osjetila sam, Bože, da si tako velik i tako snažan. Mi te tako trebamo, molim te, dođi u naša srca!
- Hvala na današnjem danu, a još više na spoznaji da moram biti bolja prema bližnjima i više naći vremena za njih.
- Ovo mi je treći put da sam ovdje. Moji dojmovi su veliki. Svaki put odavde izađem ispunjena Duhom Svetim. Dođem doma puna sreće i to me dugo drži.
- Hvala Vam na ovoj duhovnoj obnovi koja mi je pomogla da razgovaram s Bogom o svemu što me trenutno muči.

Sabrala s. K.

ZA NAŠE MISIJE

Proslava misijske nedjelje u Freisingu

U nedjelju 21. listopada 2012. u Hrvatskoj katoličkoj misiji Freising proslavljena je Misijska nedjelja. Kao i svake godine okupio se velik broj vjernika. Ove godine na poseban način jer je na euharistijskim slavljinama u Landshutu, Freisingu i Dachau sudjelovala s. Mislava Prkić, školska sestra franjevka splitske provincije, misionarka u Demokratskoj republici Kongo.

Misijska nedjelja prigoda je da se kroz molitvu i kroz svoje darove sjetimo najugroženijih stanovnika našeg planeta. Na taj je način i proslavljena. Voditelj misije fra Ivan Čugura ove je godine osmislio proslavu na jedan drugačiji i, kako se pokazalo, jako emotivan način. Naime, kad je pozvao s. Mislavu, koja je iz prve ruke mogla posvjedočiti o svom životu i radu u Africi, vjernicima je dao prigodu da čuju sve o ljudima i događajima koji su tako daleko, ali koji izazivaju sućut cijelog svijeta.

S druge strane, pošto velik broj vjernika HKM Freising redovito novčano pomaže školovanje djece s kojima s. Mislava radi (vjernici su preuzeli ove godine 63 kumstva), dao im je prigodu da se interesiraju i da čuju nešto o ljudima s kojima su kumstveno povezani. Kroz ove četiri godine vjernici HKM Freising već su sakupili 12.800,00 eura i 2.200,00 američkih dolara za školovanje djece u Kongu te su na taj način posvjedočili svoju ljubav i brigu za najpotrebnije. Euharistijska slavlja toga dana bila su nešto drugačija jer je umjesto fra Ivanove propovijedi Božji puk dobio priliku čuti s. Mislavu. Ona je veoma emotivno govorila o problemima i poteškoćama svoga rada, o načinu življenja i preživljavanja tamošnjih ljudi, o svakodnevnim ratnim strahotama i nasilnom ponašanju pojedinih grupica te o ljepoti pomaganja i služenja drugima. Vjernici misije su bili potreseni i dirnuti te se na mnogim licima mogla vidjeti suza u oku, a iz nekih grudi čuo se i tihi jecaj. Govor s. Mislave potaknuo je inače jako darežljive vjernike da još više i još žarče sudjeluju u pomaganju ljudi koji preživljavaju na rubu gladi.

Fra Ivan se na kraju euharistijskih slavlja zahvalio s. Mislavi te joj uručio dar od 3.100,00 eura u ime svih vjernika koji su toga dana mogli sudjelovati u proslavi Misijske nedjelje. Zahvalio se i Bogu na darežljivim rukama koje, iako ne mogu poput s. Mislave djelovati i raditi u Africi, ipak svojim darovima i molitvama sudjeluju u spašavanju mnogih.

(preuzeto: www.franjevci-split.hr)

Pomozimo djeci Konga

U nedjelju 28. listopada u crkvi Gospe od Otoka u Solinu upriličen je sedmi po redu humanitarni koncert *Pomozimo djeci Konga* koji organizira misijska sekcija HKZ MI iz Solina.

Svojom zauzetošću i osjetljivošću za potrebne, članovi misijske sekcije na razne načine žele prikupiti pomoć za najsiromašnije. Uz koncert pripremili su i razne predmete koji su se mogli kupiti. Prihod je namijenjen također za djecu Konga. Na taj način mladi žele posvjedočiti da Božja ljubav ne poznaje granice i kilometre koji bi razdvajali Hrvatsku od Konga te da je briga za misije briga svih nas i da treba biti trajna. Akciju mladih MIOVACA svesrdno podržava župnik don Vinko Sanader, što je potvrdio svojom nazočnošću na koncertu, pozdravom svim izvođačima i svima prisutnima, kao i zahvalom na njihovim darovima za misije.

Na koncertu su s dvije pjesme i recitacijom nastupili mladi župe Gospe od Otoka pod ravnanjem s. Roke Ćubelić, služavke Maloga Isusa. Također s po dvije pjesme nastupili su vokalno instrumentalni sastavi *Sperantes* i *Znak mira* iz Splita, klape *Ankora* i *Mriža* iz Splita, te domaći *Papa band* i solistica Sanja Štrk. Svi su na svoj način svojim nastupom i zdušnim pjevanjem u nama dotaknuli ono lijepo i plemenito što nas uzdiže Bogu i otvara bližnjemu.

Gradonačelnik Solina gosp. Blaženko Boban nazočio je koncertu i u ovoj prigodi dodao svoj doprinos za misije, ističući da je najponosniji i najsretniji ovih misijskih dana, od Misijske nedjelje do te večeri, jer u ime grada Solina, grada mladosti i djece koji imaju otvoreno srce za pomoć potrebnima, može podržati akciju pomoći siromašnoj djeci u Africi.

U ime naših sestara, osobito sestara misionarka preko kojih će prikupljena pomoć stići do djece u DR Kongu i djece kojima će ovim doprinosom biti omogućeno školovanje, zahvalila je s. Božena Duvnjak, članica provincijskoga Vijeća za misije. Na poseban način se zahvalila mladima koji s velikim žarom pomažu svojim vršnjacima u Kongu.

s.M.P.

Proslava blagdana sv. Nikole u znaku pomoći misijama

Hrvatska katolička župa Main-Taunus/Hochtaunus svečano je proslavila blagdan sv. Nikole, u subotu 8. prosinca, u Gradskoj dvorani u Kelkheimu. Sve je na početku srdačno pozdravio župnik fra Marinko Vukman istaknuvši kako tijekom godine ta župa organizira više slavlja, ali kako je to slavlje posebno, kojemu se posebno raduju djeca. "Tijekom ove večeri stići će nam netko koga ćemo odmah prepoznati: ima težak, ali siguran korak, odjeven je u biskupsko odijelo, na glavi nosi mitru, u ruci ima štap, lice mu je dobroćudno i prekriveno gustom bijelom bradom i djeci dijeli darove. Uistinu, to je naš dragi biskup iz Mira u Liciji. Mnoge je stvari činio i govorio, ali ljudska su srca zapamtila samo veliko dobro koje je želio svima jer mu je Bog darovao dobru dušu koja je znala suosjećati sa siromašnima, malenima, slabima, potlačenima i onima u opasnosti. Tako su ga muškarci i žene, djeca i odrasli, počeli zazivati u svim životnim prilikama i neprilikama, a on se uvijek rado odazivao. Zazivali su ga kao svoga zaštitnika mornari, putnici u nevoljama, zatvorenici u tamnicama, zlostavljani robovi, potlačeni pod silnicima, bolesnici svih vrsta, a

osobito oboljeli od kuge. Poglavito je poznat kao zaštitnik djece. Zbog svega toga su ga kršćani uvijek jako voljeli. Posvetili su mu mnoga mjesta, crkve, samostane i kapele”, kazao je fra Marinko dodavši kako je i to slavlje u znaku pobjede hrvatskih generala i postignute hrvatske slobode. “To će slavlje biti konačno kad nam budu i ostali haaški uznici slobodni. Potičem vas, kao i naši generali, čuvajmo naše zajedništvo, ponašajmo se kulturno i uljudno”, istaknuo je fra Marinko koji je zahvalio svima koji su na bilo koji način pomogli u organizaciji proslave. Pozdravnu riječ uputio je i konzul Generalnog konzulata Republike Hrvatske iz Frankfurta na Majni Damir Sabljak koji je istaknuo kako je sv. Nikola i zaštitnik putnika, a Hrvati su putnički narod te se s pouzdanjem utječu svome zaštitniku sv. Nikoli. Također je istaknuo hrvatsko zajedništvo, na koje je pozvao hrvatski general Ante Gotovina.

U bogatom programu nastupili su predškolci i djeca 1. i 2. razreda pjesmama i recitacijama i zbor djece i mladih pod vodstvom s. Magdalene Višić. Nastupio je i veliki župni folklor pod vodstvom Renate Dadić. Prigodni božićni tekst pročitala je župljanka Željka Matić. Nastupio je srednji i mali župni folklor pod vodstvom Klare Banovčić. Djeca koja pohađaju Hrvatsku nastavu u Hofheim am Taunus i Kelkeheimu izvela su igrokaz *Sveti Nikola u školi* pod vodstvom koordinatorice Hrvatske nastave u Hessenu Smiljane Veselić-Vučina.

Nakon prigodne molitve upućene sv. Nikoli, u dvorani se pojavio sveti Nikola s vrećom punom darova te je na pozornici, nakon što je održao prigodni govor i razgovarao s djecom, djeci podijelio prigodne darove.

Organizirana je i bogata tombola, a prihod od proslave u iznosu od 4000 eura namijenjen je misijama u Africi, tamo gdje djeluju školske sestre franjevke Provincije Presvetog Srca Isusova iz Splita. Program je znalački vodila Kristina Kovačević. U zabavnom dijelu nastupili su Slavonski dukati.

A. Polegubić

PROMOCIJA CD-a DJEČJEG ZBORA SUNCE

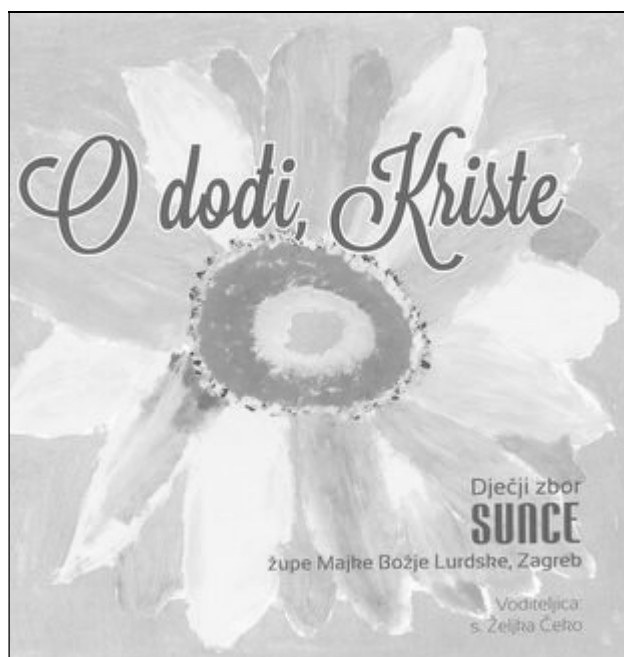
U župi Majke Božje Lurdske u Zagrebu, koja ove godine slavi 70 godina od osnivanja, uspješno djeluje dječji zbor *Sunce* koji svojim pjevanjem slavi Boga na euharistijskom slavlju nedjeljom u 9 sati.

Zbor s velikim uspjehom sudjeluje i na smotri crkvenih dječjih zborova *Zlatna harfa*, od samog početka smotre 1984. godine. Voditeljica zbora je s. Željka Čeko, čija se predanost, marljivost i potpuna posvećenost radu s djecom vidi na svakoj svetoj misi i nastupu gdje je zbor prisutan. Zajednički trud i zalaganje, uz neospornu kvalitetu, rezultirali su u proljeće ove godine snimanjem i izdavanjem CD-a *O dođi, Kriste* s 14 pjesama.

U nedjelju 28. listopada 2012., poslije večernje sv. mise, u samostanskoj dvorani upriličena je promocija izdanog nosača zvuka. Župnik fra Nikica Ajdučić i voditeljica zbora s. Željka, u uvodnim govorima zahvalili su se svima onima koji su aktivno radili na izdavanju CD-a i na bilo koji način doprinijeli da se hvale vrijedan trud zabilježi na nosaču zvuka. Podsjetili su i na sve zaslužne koji su doprinijeli da se dječje zborna pjevanje u crkvi Majke Božje Lurdske njeguje, razvija i održi desetke godina. Kroz dugi niz godina prošle su mnoge generacije kroz dječji zbor, a neka imena poznata su u glazbenom svijetu, kao što su g. Antun Kottek, Martina Gojčeta Silić i mnogi drugi.

Uz govore, zahvale i pozdrave, zbor je pod ravnanjem s. Željke izveo i nekoliko pjesama s izdanog CD-a. Na kraju ovog malog slavlja, koje se, kako je rekao župnik fra Nikica, može na neki način smatrati otvaranjem proslave 70. obljetnice postojanja župe Majke Božje Lurdske, bilo je upriličeno i zajedničko druženje.

Kate Vigurić

JEKA IZ AFRIKE

PISMO NA POVRATKU S ODMORA

Drage sestre širom Provincije i Kongregacije!

Nakon mog povratka u Afriku s tromjesečnog odmora u vrućoj Hrvatskoj, preko našeg provincijskog glasila *Odjeci* želim vas pozdraviti i uputiti riječ zahvale.

Unatoč vrućini, odmor je bio lijep i koristan za duševno i tjelesno zdravlje. Sama mogućnost biti u rodnoj grudi, biti s vama i obitelji, doživljaji su koji nas snažno obilježavaju i koji se pamte. Stoga želim zahvaliti svima vama, drage sestre, za prijem u svakoj zajednici gdje sam uspjela doći, za osobne susrete sa svakom od vas i živo zanimanje za nas u misiji Kongo, našu svakodnevicu i kako ju proživljavamo. Ti susreti s vama bili su za mene dani izmjene iskustava, ohrabrenja i naročito pogled iz daleka na ono što jesmo i što radimo kao misionarke u dalekoj Africi. Slikovito rečeno, bilo je to vrijeme samo-ocjenjivanja: radimo li za Boga (kako to često znamo reći, a pri tomu vršimo samo svoju volju), radimo li s Bogom na ostvarenju njegovog plana spasenja svijeta? To su pitanja koja možemo i trebamo postaviti svakodnevno, bez obzira u kojoj zemlji djelovale. Ona nam pomažu da ostanemo stamene, tj. postojane u vjeri dok kročimo putem koji smo slobodno izabrale, nošene nutarnjim poticajem Duha.

Susret misionara na odmoru koji se održao u Bjelovaru u organizaciji Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj, protekao je u vedrom ozračju i istom duhu izmjene iskustava iz misijskog rada. DR Kongo bila je zastupljena sa četiri misionara. Trojica franjevaca provincije Bosne Srebrene dobro se poznaju, a ja ih vidim prvi put iako smo u Kongu već 26 do 35 godina.

Dani odmora bili su okrunjeni boravkom pod okriljem Gospe Međugorske i Gospe Sinjske. Biti na devetnici u Sinju, sudjelovati na večernjem bogoslužju u Međugorju kroz pet dana, uzići na Križevac i Podbrdo, vidjeti ljude svih nacija i staleža, mlade, stare i nemoćne ispunjene vjerom, u molitvi, bosih nogu, za mene je bilo vrijeme obnove i punjenja baterija za nove početke. Posebno hvala našim sestrama u Sinju i sestrama Mostarske provincije u župi Međugorje!

Sad sam ponovno u Kongu. Prvo putovanje je posjet sestrama u misiji Luhwinja, stotinjak km udaljena od grada Bukavu. Troje nas je u automobilu: s. Emilienne Nankafu, fra Bienvenu B. i ja. Lijep, sunčan dan. Skoro smo stigli do cilja. Preostaje nam još prijeći drveni most, dugačak desetak metara od kojeg svatko strepi, posebno kada je kišno vrijeme jer je sklizak i nema ograde. I, evo zapreke prije mosta: preko puta prokopan veliki kanal kojeg nije moguće prijeći autom. Treba čekati dok se posao završi. Srećom nije dugo trajalo, oko jednu uru, pa smo to vrijeme iskoristili za razgovor i katehezu djece koja su se vraćala iz škole i znatiželjno nas promatrala. To su bila djeca protestantskih roditelja, idu u protestantsku školu Ciburi, nedaleko od župne crkve i naše kuće u Luhwinji, ali ne znaju puno o sestrama ni onom što one tu rade. Kad smo im rekle da smo na putu za Ifendulu – centar Luhwinje, onda su uzviknuli: “To ste vi, anđeli iz Ifendule!”. Tako zovu naše sestre koje rade u župi Luhwinja, ima ih pet, sve Kongoanke. Sestre katehiziraju u župi, rade u bolnici, vode srednju školu koju pohađa oko 300 djece te Domaćinsku školu za opismenjavanje odraslih djevojaka i mladih žena. Uz to sestre imaju veliko polje koje obrađuju i drže domaće životinje. Sve ovo je potrebno samo za uzdržavanje jer plaća koju dobiju za svoj rad u školi i bolnici ne može niti izbliza podmiriti osnovne troškove života.

Ljudi u ovom kraju uglavnom žive od poljoprivrede i prodaje poljoprivrednih proizvoda. Tek mali broj radi u poduzeću koje se bavi kopanjem i pročišćavanjem zlata za izvoz u strane države. Postoje udruge seljaka koje isto tako kopaju i preprodaju zlato. Njihove cijene zlata su vrlo povoljne. Ti ljudi rade u teškim uvjetima bez odgovarajuće opreme i zaštite pa su često žrtve odronjavanja terena, izloženi su raznim bolestima te napadima naoružanih grupa koje im nerijetko otmu sve što su zaradili. Često bude ranjenih i mrtvih. Tako razočarani, više se ne vraćaju u rudnik ili tu ostaju prepuštajući se lošem načinu života, zaborave obitelj i obiteljske obaveze.

Misijsko djelovanje u Luhwinji su započeli franjevci provincije Presvetog Otkupitelja iz Splita 1974. godine, kada su tamo došle i naše prve sestre misionarke, s. Romana Baković i s. Erika Dadić, a nekoliko mjeseci kasnije pridružila im se s. Blaženka Barun. Danas župom upravljaju franjevci kongoanske provincije Sv. Benedikta Afričkog. Od prve župe Luhwinja nastale su još dvije župe, Burhinyi i Kaziba. U Luhwinji je samo jedna od četiri naše zajednice koliko ih je danas u Kongu. Druga se nalazi u župi Nyantende, a dvije su kuće odgoja u Bukavu. Ovo je tek jedan pogled kroz prozor u taj šaroliki svijet, nadam se da će biti prigode za jedan opširniji opis u vidu upoznavanja misije i naše veće međusobne povezanosti.

Na kraju, koristim prigodu i iskreno zahvaljujem sestrama koje su posjećivale moju sestru Šimu dok je bila bolesna u Trogiru. Tim posjetima uprisutnjivale ste joj mene koju je uvijek željela vidjeti uza se. Neka počiva u vječnoj svijetlosti i miru Oca Nebeskoga. Hvala i onim sestrama koje su je ispratile na vječni počinak u našoj rodnoj župi Bajagić!

Preporučujem je u vaše molitve kao i cijelu našu obitelj za koju je ona mnogo značila. Bila je veza jedinstva i brige jednih za druge. Neka to bude i sada, na nov način.

S. Mirjam Penić

SJEĆANJE NA NAŠE SNOVE

Luhwinja, 1982. - 2012.

Kad je riječ o slavljima, jubilejima i raznim godišnjicama, ima onih koji misle da je to isprazno, nepotrebno gubljenja vremena, novca i štošta drugog. Neki opet kažu da treba znati slaviti i da su jubileji proizišli iz stare kršćanske tradicije kad se molilo, skidalo dugove, opraštalo, dijelilo potrebnima, činilo dobra djela...

A što bismo mi rekle?

Danas kad u "digitalnom" svijetu lako gubimo uspomene, gdje jednim klikom obrišemo tisuće slika i sličica, dobro je, barem za one kojima je bliska knjiga i pisana riječ, i dragocjeno sjećanje na davne događaje, spomen na minula vremena.

U nedjelju 18. studenoga 2012. godine, mnogo naroda se okupilo u našoj misiji u Luhwinji kako bismo zajedno zahvalili Gospodinu što nas poziva u svoju službu, što nam svednice pokazuje da treba naše ruke, našu spremnost i da računa na našu vjernost. Svi kojima nas On šalje, njegova su djeca a naša braća i sestre. Važno je da nas ni boja kože ni druge različitosti ne udalje od našega opredjeljenja za Boga i malene.

Po daru Božjega poziva i poslanja i mi smo stigle i djelujemo na ovom južnom kontinentu, da bismo ovdašnjem narodu naviještale njegovo Kraljevstvo. To smo nastojale činiti kroz sve ove godine. Uskoro ćemo slaviti četiri desetljeća naše prisutnosti u Luhwinji.

Jedno od područja našeg misijskog djelovanja je i zdravstvo. A počelo se iz ničeg, zapravo od vrlo malog. Ono što je bilo veliko jest potreba naroda, s jedne strane, i puno dobre volje da im se pomogne, s naše strane. A Gospodin je blagoslivljao velikodušnost i činio da naš trud i rad rađaju obilatim plodovima dobra!

U travnju 1982. godine s. Većenega Dovranić i ja započele smo u Luhwinji s radom u zdravstvu. Dijelile smo potrebnima ono što nam je bilo dostupno – malo lijekova, cjepiva, uz puno strpljivosti i smiješak ohrabrenja kojim smo im željele pružiti nadu u bolje sutra! Od tih posijanih klica nikla je i razvila se lijepa seoska bolnica sa stotinjak kreveta te svim potrebnim aparatima koje jedna bolnica zahtjeva.

Na proslavi tridesete obljetnice djelovanja zdravstvenog centra s nama je bila i provincijalna predstojnica s. Leonka, naši dobročinitelji iz Genove, zatim sve osoblje bolnice i brojni dragi prijatelji. Misu smo slavili u župskoj crkvi, a za oltarom je bilo osam svećenika koncelebranata. Puna crkva vjernika svjedočila je da je trenutak svečan i dobro odabran. Nakon misnog slavlja u procesiji smo pošli do nove kuće, koja je u završnoj fazi, te smo i na nju zazvali blagoslov Gospodnji.

Potom je u samoj bolnici, u lijepo uređenoj i okićenoj dvorani, bio prijem svih naših dragih gostiju. Da bismo svi osjetili radost zajedništva, kako u misi tako i za zajedničkim stolom, svima je ponuđeno nešto hrane i pića. Za ovu je važnu obljetnicu ubijena jedna krava pa su i bolesnici imali hranjiviji i kvalitetniji obrok. Svi su dobročinitelji dobili mali dar u znak naše velike zahvalnosti za sve učinjeno.

Za sve trude, muke i nadanja zahvaljujemo Gospodaru velikomu!

s. Mirabilis Višić

BOŽIĆNE ČESTITKE

No anđeo im reče: “Ne boj te se! Evo, javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj – Krist, Gospodin” (Lk 2,10-11).

U ovoj velikoj radosti svim sestrama, prijateljima i čitateljima naših *Odjeka* sretan i radostan Božić i novu 2013. godinu žele i čestitaju

sestre s Lovreta, Split

***

Drage sestre!

Svjetlo istinsko koje prosvjetljuje svakog čovjeka dođe na svijet; bijaše na svijetu i svijet po njemu posta i svijet ga ne upozna. K svojim dođe i njegovi ga ne primiše. A onima koji ga primiše podade moć da postanu djeca Božja...

(Iv 1,9-12)

U međusobnom prihvaćanju i radosti zajedništva želimo svim sestrama sretan Božić i blagoslovljenu novu 2013. godinu!

Sestre s Jordanovca, Zagreb

***

Neka nam srca budu ispunjena radošću i mirom jer nam se u Betlehemu rodilo Dijete – Spasitelj svijeta.

Svim sestrama i čitateljima *Odjeka* sretan i veseo Božić i blagoslovljenu novu 2013. godinu žele

sestre sa Ksavera, Zagreb

I riječ tijelom postade i nastani se među nama.

Drage sestre!

U Godini vjere u svjetlu Božje riječi uđimo u dublju spoznaju vjere – uđimo u dublju spoznaju svih okolnosti konkretnoga življenja da znamo kako nam je u kojem trenutku postupati, svjesne da je vjera naše zajedništvo u Kristu i put s Kristom do bližnjega.

Radostan Božić i blagoslovljenu Novu godinu, uz srdačne pozdrave žele vam

vaše sestre iz Knina

***

Radujte se narodi, kad čujete glas...

Radost, mir i veselje želimo i ovoga Božića podijeliti sa svojim sestrama.

Blagoslovljen Božić i mirom prožete dane Nove godine žele vam

sestre iz Omiša

***

Ustanimo! Opašimo se vjerom i nadom! Pripremimo svoja srca za blagdan. Darovan nam je znak – Dijete u jaslama. Rođena je budućnost naša.

Prignimo glave pred Njim i zašutimo pred Njegovom tajnom. Možda primimo dar poput mudraca – siguran putokaz k Ocu.

Svim sestrama, gdje god se nalaze, sretan Božić i blagoslovljena 2013. godina.

Sestre iz Glagoljaške 1, Split

Drage sestre i dragi čitatelji *Odjeka!*

Od srca želimo da se u vašim srcima uistinu dogodi Božić: rođenje neizmjerne Ljubavi! Neka ljubav malog Isusa, svima koje susrećete, postane prepoznatljiva upravo po vama!

Blagoslovljen Božić i sretna Nova godina!

Vaše sestre iz Frankfurta

***

Drage sestre!

Pripremajući se za dolazak našeg Novorođenog Spasitelja, slaveći Njegov rođendan, neka nas nađe spremne u radosti i božićnom raspoloženju.

Nova 2013. godina bila nam ispunjena radosnim svjedočenjem vjere koju smo primile kao dar, bez naše zasluge. Svima i svakoj napose želimo sretan Božić i božićne blagdane, uz pozdrav

vaše sestre iz Trpnja

***

U noći zvjezdanoj, dok vlad'o je mir. S nebeskih je staza, sišao Bog, Da otkupi duše svijeta svog...

Radujmo se jer je u našu svednevicu Bog sišao i donio mir. Došao je pokazati nam put spasenja.

Drage sestre, budimo ispunjenje Njegovim mirom.

Radost i veselje Božića žele

vaše sestre iz Zadra

Drage sestre i prijatelji!

Mir Božića neka se nastani u našim srcima i međuodnosima da bismo već sada mogli postati dionici blagoslova Novorođenoga i njegova života.

Svima želimo djelotvornu radost slavljenja Božićnoga otajstva i blagoslovljenu Novu godinu!

Sestre iz Sinja

***

Svi krajevi svijeta neka pjevaju, sva srca nek' se raduju, jer dođe nam Kralj nebeski, u liku djeteta, dragoga Isusa, od Marije rođena, na zemlju nama poslana.

Sretan Božić i obilje Božjeg blagoslova, da nas malo djetesce vodi na našem putu spasenja!

kandidatkinja Marija i s. Milka

***

Neka novorođeno Dijete obdari milostima one koji ga iščekuju čista i iskrena srca.

Svim sestrama sretan Božić i obilje Božjeg blagoslova u 2013. godini žele

s. Marina, novakinja i s. Karolina

***

I Riječ tijelom postade i nastani se među nama.

Drage sestre, čestit vam Božić i blagoslovljena Nova godina!

Sestre iz Sv. Mihovila, Zadar

Danas vam se u Davidovu gradu rodio Spasitelj – Krist, Gospodin (Lk 2,11).

Bog je ušao u svijet, postao je jedan od nas, da nas privede u puninu ljubavi, a od nas traži da budemo znak njegova djelovanja u svijetu.

Svim sestrama i čitateljima *Odjeka* sretan Božić i blagoslovljenu Novu godinu žele

sestre iz Kaštel Lukšića

S ljubavlju očekujemo Isusov dolazak u svetoj božićnoj noći kada ćemo biti raspjevaniji, vedriji i otvoreniji Bogu i čovjeku.

Na poseban način želimo da u ovoj Godini vjere jedni druge potaknemo da bolje upoznamo sadržaj svoje vjere i da velikodušnije otvorimo srce za iskustvo Božje blizine te radosno živimo svoje kršćansko poslanje.

Svima sretan i blagoslovljen Božić. Mir i dobro u 2013. godini.

Sestre iz Imotskog

NAŠI POKOJNICI

SESTRE NAŠE DRUŽBE

- s. **M. Olga Duarte Bareiro**, živjela 90 godina, u Družbi 67 godina preminula 4. listopada 2012. u Asunciónu
- s. **M. Victoria Gamarra**, živjela 85 godina, u Družbi 62 godine preminula 31. listopada 2012. u Asunciónu
- s. **M. Gregory Skrtich**, živjela 88 godina, u Družbi 64 godine preminula 6. studenoga 2012. u Lemontu
- s. **M. Doloroza Kocijan**, živjela 86 godina, u Družbi 59 godina preminula 9. studenoga 2012. u Brezju
- s. **M. Metodija Arneitz**, živjela 86 godina, u Družbi 63 godine preminula 30. studenoga 2012. u Blajburgu/Pliberku

RODBINA SESTARA

- Nevenka Lapenda**, majka s. Vesne, preminula 3. listopada 2012.
- Cirume Telesphore Mizinzi**, brat s. Noëlle Mizinzi, preminuo 11. listopada 2012.
- Živko Marušić**, brat s. Andrijane i s. Aleksije, preminuo 14. listopada 2012.
- Mara Balajić**, majka s. Fabijane, preminula 10. studenoga 2012.
- Ana Šimić**, sestra s. Bernardice Jenjić, preminula 23. studenoga 2012.
- Zorka Todorčić**, majka s. Ljiljane i s. Mariangele, preminula 8. prosinca 2012.
- Ana Jažić**, sestra s. Karle Brečić, preminula 8. prosinca 2012.

ZAHVALE

Dana 25. rujna u 80. godini života, okrijepljen svetim sakramentima u Gospodinu je preminuo moj otac Stipe Bajan. Čitav svoj život proživio je u rodnom Kijevu, bio u izbjeglištvu u Splitu pet godina, a nakon oslobođenja s majkom Bojom i preostalim mještanima vratio se u njemu drago i do temelja razrušeno Kijevo. Posljednje godine života, nakon prometne nesreće, bio je nepokretan i potpuno na skrbi moje požrtvovne majke. Ponovno se pokazalo što sve ljubav može.

Zahvaljujem se svim sestrama na bilo kakvoj pomoći sve ove godine i hvala svima koje su moga dragoga oca ispratili na posljednje zemaljsko počivalište.

Neka mu Gospodin bude milostiv, obasja ga licem svojim i neka mu udijeli svoj vječni mir!

Vaša s. Zvezdana Bajan

Nevenka Lapenda (1927.-2012.)

Gdje je smrt tu je i bol i tuga koju možemo nadjačati samo nadom i vjerom!

Duboko dirnuti nazočnošću i izrazima sućuti u trenucima boli zbog ovozemaljskoga rastanka s našom dragom majkom, zahvaljujemo svim sestrama koje su svojom prisutnošću, ali jednako tako i svima onima koje su u mislima toga dana bile s nama na ovozemaljskom ispraćaju naše drage majke Nevenke.

Rođena je 1927. godine u Poljicima imotskim u obitelj Ivana i Mare r. Čelić, koju je Bog blagoslovio s četiri kćeri i jednim sinom. Godine 1959. udala se za moga oca Nedjeljka Lapendu iz Krivodola. Uz Božji blagoslov Crkvi i narodu moji su roditelji podarili četiri kćeri i jednoga sina. Čitav su život poštenim radom skrbili za svoju obitelj, odgajajući nas u vjeri i ljubavi prema Crkvi i Domovini. Zemlja i rad na njoj bili su mojoj majci, za cijeloga njezinoga života, izvor snage kojom je neumorno i neustrašivo hodila ovozemaljskim putovima.

Zadnjih dvanaest godina bolest joj je ozbiljno narušavala zdravlje i sve više uzimala maha. Zbog slabe cirkulacije i dviju teških operacija, amputacije nogu, uglavnom je bila vezana uz invalidska kolica. Uz svakodnevnu brigu svoje djece, moja je majka svoju bolest i svoj križ lakše podnosila.

Poput zapaljene svijeće koja ide svome kraju, zbog bremena bolesti i godina života, okrijepljena svetim sakramentima, u jutarnjim je satima 3. listopada blago usnula u Gospodinu u 86. godini života.

U neminovnosti ovozemaljskih rastanaka s najbližima, a u dubokoj vjeri ponovnog susreta kod Stvoritelja svijeta, možemo uskliknuti zajedno s apostolom Ivanom: "Blago onima koji u Gospodinu umiru! Da, veli Duh, neka otpočinu od svojih trudova! Jer, prate ih djela njihova!" (Otk 14,13).

Počivala u miru Božjem!

S. Vesna Lapenda

***

Hvala ti Gospodine što se naš život samo mijenja!

Gospodine Isuse Kriste, koji si svojom smrću uništio našu smrt i svojim Uskrsnućem obnovio naš život, hvala ti za taj uskrsni dar života, koji se zaista samo mijenja a ne oduzima.

Hvala ti za dar života moga brata Živka kojega si podario mojim roditeljima, nama njegovoj braći i sestrama te cijeloj našoj obitelji. Hvala ti za njegovu dobrotu i ljubav!

Hvala ti što si ga nakon "nijemog" života u tihoj boli i vremena – točno 9 mjeseci – kao nekoć pod majčinim srcem, 14. listopada 2012. oslobodio patnje i uzeo k sebi, da nađe vječni počinak u tvom milosrdnom Srcu, gdje boli i patnje više nema.

Hvala ti za cijelu moju obitelj i za njegovu djecu. Molim te da im njegov odlazak s ovoga svijeta ne ostavlja prazninu u duši nego da ih ispuniš darom žive vjere i uskrsne nade u ponovi susret u Tvojoj vječnoj ljubavi.

Hvala ti, Isuse, za moje drage sestre, posebno ove s kojima živim, za osjećaj njihove blizine, za molitvu i svako ohrabrenje. Hvala ti za sve moje sestre gdje god jesu, koje su mi

na bilo koji način bile blizu, meni i mojoj obitelji, prisutnošću na ispraćaju dragog nam brata na ovozemaljsko počivalište na Mirogoju, na svakoj izrečenoj ili napisanoj riječi utjehe te na svakoj tihoj molitvi za koju samo ti znaš.

Hvala ti za župnika župe sv. Jeronima don Tomislava Petranovića, za fra Antu Babića i fra Josipa Čuguru koji su svojom prisutnošću i molitvom bili velika potpora svima nama. Hvala ti za fra Josipa Bebića koji je naknadno s našom obitelji slavio euharistijsko slavlje – agape. Hvala ti, Isuse, za svaki izraz kršćanske i ljudske sućuti, molitve i ohrabrenja!

Moga dragog brata predajem Tvojim otkupiteljskoj ljubavi, preporučam ga molitvama svih sestara i molim te da ga privedeš u stanove vječne, da tamo zajedno sa svim našim dragim pokojnicima zauvijek promatra lice Tvoje.

A nama koji još putujemo ovom zemljom, daj, posebno u ovoj Godini vjere, da zaživi u nama tvoja Riječ – Ti, koja neka se i ovoga Božića rodi u svakom srcu.

Hvala vam, drage sestre, u ime cijele naše obitelji i naše osobno, za svaki znak suosjećanja. Neka vam je u radosnom iščekivanju, tihoj molitvi i vjeri u Njegov dolazak, radostan Božić i blagoslovljena Godina vjere.

Vaše zahvalne sestre Aleksija i Andrijana Marušić

***

Drage sestre!

Ne nalazim dovoljno riječi zahvale svima koje ste na bilo koji način iskazale poštovanje i kršćansku ljubav prema mojoj dragoj majci Mari, koja je preminula u 92. godini života.

Od srca hvala svima koji su meni i mojoj obitelji izrazima sućuti, prisutnošću na pokopu i misi zadušnici pružili potporu. Posebno hvala sestrama koje su skladnim pjevanjem uzveličale sprovodnu sv. misu te svećenicima koji su je predvodili. Također zahvaljujem svima vama koji ste željeli doći na posljednji ovozemaljski ispraćaj moje majke, ali niste bili u mogućnosti.

Posebnu zahvalnost izričem vama, drage sestre, u provincijalnoj i vrhovnoj upravi za dopuštenje da sam mogla posljednje gotovo dvije godine biti uz svoju majku i njegovati je do kraja njezinoga života.

Vaša s. Fabijana Balajić

***

Dana 23. studenoga 2012. preminula je moja sestra Ana u 86. godini života. Njezina molitva, dobrota, plemenitost i radost koju je dijelila u svakom susretu, ostat će kao trajan znak među cijelom rodbinom.

Drage sestre, u svoje ime i u ime obitelji moje pok. sestre Ane, kao i šire obitelji braće i sestara, od srca zahvaljujem za izraze sućuti, za vašu brojnu prisutnost i molitve na posljednjem ispraćaju moje drage sestre. Svoju pokojnu sestru preporučam u vaše molitve.

Gospodin, u koga je čvrsto vjerovala, neka joj bude vječna nagrada.

Zahvalna s. Bernardica Jenjić

KONGREGACIJSKI LIST

IZ GENERALNE KUĆE

Koncem kolovoza, nakon povremenih izbivanja tijekom ljeta, ponovno smo sve na okupu. No, već 27. kolovoza na put odlazi vrhovna savjetnica s. Eva Arévalo kao pratnja i pomoć s. Mihaeli Berčon u obavljanju službe povjerenice u Provinciji Svetog Josipa u Argentini-Urugvaju.

Nakon četiri godine provedene u generalnoj kući u službi kuharice, s. Jelena Kustura se vratila u svoju, Mostarsku provinciju. Zahvalne smo s. Jeleni koja je s požrtvovnošću i ljubavlju obavljala svoju službu. Početkom rujna službu kuharice preuzela je s. Zrinka Čotić iz Splitske provincije.

Uvijek nas raduju posjeti naših sestara iz provincija. Nakratko nas je posjetila s. Mirjam Penić, sestra Splitske provincije misionarka u DR Kongu. S nama je nekoliko dana boravila s. Patricija Kolenda iz Lemonske provincije. U rujnu nas je prvi put u službi regionalne predstojnice posjetila s. Lucija Vrdoljak zajedno sa s. Maristelom Palac. Posjetila nas je i provincijalna predstojnica Bosansko-hrvatske provincije s. Ivanka Mihaljević, koja je od 19. do 22. studenoga bila na radnom susretu vodstva Unije europskih konferencija viših redovničkih poglavara i poglavarica (UCESM). Naime, s. Ivanka je od prošle godine savjetnica u izvršnom vijeću Unije.

Zahvalne smo Bogu što smo 11. listopada na Trgu sv. Petra mogle sudjelovati na svečanom euharistijskom slavlju koje je predvodio papa Benedikt XVI. zajedno sa sinodalnim ocima 13. biskupske sinode i s mnogobrojnim svećenicima u prigodi 50. obljetnice II. vatikanskog sabora i otvaranja Godine vjere.

Vrhovna predstojnica s. Klara Šimunović bila je u kanonskom pohodu – u Austrijskoj provinciji od 12. do 22. listopada, a u Mariborskoj provinciji od 23. listopada do 28. studenoga. Na povratku je kratko posjetila sestre u Trstu.

Sredinom listopada vrhovna ekonomica s. Gregoria Sušnik otputovala je u Argentinu na godišnji odmor, nakon čega će do konca godine biti na pomoć s. Mihaeli Berčon. Nakon ispomoći u Argentini i godišnjeg odmora u Paragvaju, s. Eva se sredinom studenoga vratila u Grottaferratu.

U tijeku su pripreme za VIII. susret odgojiteljica naše Družbe koji će se održati u Asizu od 26. kolovoza do 5. rujna 2013. na temu: *Hodimo u svjetlu vjere; Obnova Odgojnog plana*. U generalnoj kući je od 30. studenoga do 2. prosinca održan prvi radni susret Povjerenstva za obnovu Odgojnog plana Družbe u sastavu: s. Petra Bagarić, s. Ljubica Stjepanović, s. Metka Vrabić i s. Samuela Klaić.

Susret odgojiteljica, sva naša nastojanja i potrebe sestara iz svih naših zajednica preporučujemo u vaše molitve te svima želimo sretne i blagoslovljene adventske i božićne dane.

S. Ana Antolović

IZ MARIBORSKE PROVINCIJE

Jubileje redovničkog života slavile smo 12. kolovoza u Repnju. Svečano euharistijsko slavlje predvodio je franjevački provincijal fra Stane Zore, uz lijepo pjevanje zbora naših sestara. Crkva puna rodbine i poznanika naših slavljenica, agape u dvorištu samostana, prisutnost mladih sestara i kandidatkinja – sve je to doprinijelo ljepoti slavlja naših jubilatkinja. Šezdesetu obljetnicu redovničkog života slavile su s. Vitalija Marti i s. Filoteja Stopar, pedesetu s. Leonila Stopić, s. Otilija Kovšca, s. Rudolfina Hrastar i s. Lidija Lavrih. S. Valerija Valjavec je 50. obljetnicu slavila u zajednici sestara u Brezju.

Još jedna lijepa svečanost bila je 8. rujna, kada su novakinje s. Ema Alič i s. Marija Šeme položile prve zavjete u crkvi kuće matice u Mariboru. Na Dan Družbe, 13. rujna, radovale smo se ulasku u novicijat postulantkinja Sare Križnik i Klare Jarc. Zahvalne smo Bogu za nova zvanja i pratimo ih svojom molitvom.

U subotu, 13. listopada susrele su se sestre slovenskih provincija u Koruškoj. Među nama je bila i vrhovna predstojnica s. Klara Šimunović. Radosne smo zbog njezina posjeta i zahvalne za vrijeme koje posvećuje slušanju svake sestre, za njezin primjer jednostavnosti i otvorenosti te za bogate poticaje koje nam daje za naš redovnički i duhovni život. Za vrijeme vizitacije bit će i neki zajednički susreti. Dao Bog da ovaj posjet vrhovne predstojnice donese našoj Provinciji novi žar za život po evanđelju.

U *Kući majke Margarete* u Repnju održan je 3. studenog susret provincijskih predstojnica Splitske, Mostarske, Bosansko-hrvatske, Tršćanske, Austrijske i Mariborske provincije te Rimske regije s vrhovnom predstojnicom s. Klarom. Predstojnice su predstavile život i aktivnosti u vlastitim provincijama i Regiji. Iz dijaloga i zajedničkih razmišljanja proizašli su novi poticaji za poslanje i odgovor na aktualne izazove u Crkvi i društvu.

Na susretu u Repnju sudjelovale su i sestre koje su zadužene za uređenje mrežnih stranica u provincijama i Rimskoj regiji. S. Aleša Stritar iz Mariborske provincije i s. Dragica Živković iz Bosansko-hrvatske provincije animirale su zajednički rad. S. Aleša je objasnila proces preuređivanja kongregacijske mrežne stranice, a sve sudionice pogledale su nacrt stranice te dale svoje prijedloge i komentare.

Na Teološkom fakultetu u Ljubljani s. Maja Ahčin je 2. srpnja uspješno obranila svoju radnju pod naslovom *Marija u misteriju Crkve: duhovno majčinstvo posvećene žene*.

Teme mjesečnih duhovnih obnova i kućnih sastanaka u našoj Provinciji za ovu godinu u suglasju su s Godinom vjere. Želja nam je moći pokazati djelima vjeru koju nosimo u srcu. Preporučujemo u vaše molitve naše bolesne sestre i one koje se brinu o njima.

Svima želimo sretnu svetkovinu Krista Kralja, kao i plodno vrijeme adventa i svet Božić. Gospodin nam podario radost i nadu.

S. Mira Rožanc

IZ SPLITSKE PROVINCIJE

Prema Provincijskom planu *Riječ Božja – vrelo i nadahnuće trajne obnove*, tema trajnog odgoja za 2012./2013. godinu je *Posluš riječi Božjoj*. Temu produbljujemo kroz mjesečne duhovne obnove i odgojno-obrazovne sastanke te kroz duhovne vježbe.

Tijekom mjeseca listopada, studenoga i prosinca održavaju se seminari za sve sestre Provincije. Uz prigodna predavanja promatramo svoj redovnički život i poslanje u svjetlu evanđelja i primjera sv. Franje Asiškoga, dok se u radionicama, naslovljenima *Avanture osobnog/zajedničkog putovanja kroz emocije*, izravnije suočavamo s vlastitom stvarnošću i stvarnošću zajedničkoga života, u vidu poboljšanja međusobne komunikacije i zajedništva.

Godišnji sastanak kućnih predstojnica s provincijalnom predstojnicom održan je 7. rujna u Splitu. Tom prigodom predstojnicama je predstavljen i, u kontekstu suvremene krize poimanja autoriteta i služenja, aktualiziran dokument Kongregacije za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskog života *Služenje autoriteta i posluš*. Predstojnice su pozvane stvarati u zajednicama ozračje predanijeg služenja i poštivanja autoriteta u duhu evanđeoske ljubavi i poslušnosti.

Dvije sestre Kongoanke, s. Anne-Marie Mukundwa Kalinga i s. Marie-Louise Masika Kavuke, započele su godinu novicijata 25. kolovoza u našoj kući odgoja u Bukavu.

Na blagdan Male Gospe u provincijalnom središtu u Splitu proslavile smo jubileje redovničkoga života – 70, 60, 50 i 25 – naših dvadeset i dviju sestara. Zajedno s našim sestrama dijamantni jubilej slavila je i s. Leonarda Rupčić, članica Mostarske provincije, koja je svoj novicijat provela u Splitu. Radosnom ozračju toga dana pridonijelo je premijerno izvođenje glazbeno-scenskog prikaza *Franjo Asiški u zemlji Hrvata*, za koji je tekst napisala s. Judita Čovo u prigodi obilježavanja 800. obljetnice dolaska Franje Asiškoga na hrvatsko tlo.

Franjevačka obitelj iz Hrvatske te Bosne i Hercegovine, svečano je obilježila 800. obljetnicu dolaska Franje Asiškoga na hrvatsku obalu. Pod okvirnim naslovom *Gospodin mi dade vjeru*, slavlje se odvijalo u više etapa. Upriličen je znanstveni simpozij *Počeci franjevaštva u Hrvata*, zatim kulturni, katehetsko-pastoralni i molitveno-liturgijski program. Svoj doprinos proslavi dale su i naše sestre. S. Filipa Smoljo se, u suradnji s nastavnicima i učenicima O.Š. Stjepan Radić iz Imotskog, pobrinula za izvedbu prigodnoga glazbeno-scenskoga prikaza *Franjo Asiški u zemlji Hrvata*, dok je zbor lovretskih sestara izveo glazbene točke. Igrokaz je najprije izveden u samostanu na Lovretu, zatim u velikoj dvorani Nadbiskupijskog sjemeništa u Splitu i u župnoj crkvi u Imotskom, a na svetkovinu Krista Kralja bit će izveden u našem samostanu u Zadru. Na okruglom stolu o sv. Franji sudjelovala je i s. Judita. Središnje slavlje bilo je 6. listopada na Sustipanu u Splitu, uz more na otvorenom. Nakon cjelonoćnog klanjanja pred izloženim Presvetim Sakramentom u crkvi sv. Frane na Obali, krenula je procesija do Sustipana. Euharistijsko slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić u koncelecijaciji s još tri biskupa i stotinjak svećenika, uglavnom franjevaca. Naše su sestre sudjelovale u animiranju liturgijskoga pjevanja sa zborovima koje vode u župama. Velikim zborom, sabranim iz više franjevačkih župa, ravnala je s. Nedjeljka Milanović-Litre. Nakon mise sestre iz naših triju provincija te sestre franjevke od Bezgrješnog začeca iz Dubrovnika, našle su se zajedno na objedu u našem samostanu na Lovretu.

Godišnji susret sestara s privremenim zavjetima održan je od 19. do 21. listopada u našem samostanu u Zadru. Sudionice su bile sestre iz naših triju provincija hrvatskog govornog područja te sestre iz Mariborske provincije. Voditeljica je bila s. Rebeka Anić na temu *U nadi budite radosni*, prema zaključnom dokumentu Vrhovnog kapitula 2011. godine. Sestre su tom prigodom posjetile samostan sestara benediktinki u Zadru i njihov muzej *Zlato i srebro*, te samostan braće benediktinaca na otoku Pašmanu.

S. Marija Petra Vučemilo

IZ TRŠĆANSKE PROVINCIJE

Nije bilo jednostavno za vrijeme ljetnih praznika izmijeniti se za duhovne vježbe i godišnje odmore, budući da imamo starije gospođe o kojima brinemo u Trstu, Gorici i Aleksandriji (Egipat). Bogu hvala, pokazala se velikodušnost i sestrinska raspoloživost. Nastojale smo svim sestrama omogućiti sudjelovanje na duhovnim vježbama u Gorici i Trstu. U Camporossu je bila desetodnevna duhovna obnova koju je organizirala Mariborska provincija. U kolovozu smo organizirale dva kampa za mlade. U pomoć nam je došla i s. Mirjam Černigoj iz Slovenije.

Naše sestre juniorke, s. Marian, s. Faustina i s. Justina, obnovile su zavjete 17. rujna. Dana 10. listopada s. Atanazija Daniel slavila je u Gorici 25. obljetnicu redovničkog života. Na tom slavlju bila je nazočna provincijska predstojnica i sestre iz Trsta.

U subotu 13. listopada, tri naše sestre sudjelovale su na hodočašću triju slovenskih provincija. Mjesto susreta bila je zajednica u St. Jakobu gdje su nas sestre vrlo srdačno dočekale. U školskoj dvorani pogledale smo dirljivu predstavu o sv. Klari koju su izvele kandidatkinje, postulantkinje, novakinja i juniorke Bosansko-hrvatske provincije. Nazočnost sestara iz Bosne te naše vrhovne predstojnice s. Klare Šimunović, omogućila nam je zagrljaj u duhu sa svim sestrama Družbe. Iz St. Jakoba smo dvama autobusima krenule prema Osoju gdje smo sudjelovale na svetoj misi. U popodnevnom satima posjetile smo marijansko svetište na otočiću Wörthu. Majci Božjoj povjerile smo sestre naših provincija. Hodočasnički krug zaključen je ponovno u St. Jakobu molitvom Večernje i večerom. Pune ugodnih dojmova oprostile smo se obećavši međusobno sjećanje u molitvi.

Naša zajednica u Gorici pripremila je dva važna susreta: 16. rujna sestre i slovenski narod oprostili su se s biskupom Dinom De Antonijem zahvalivši mu za brižnu pastoralnu skrb koju im je iskazivao za vrijeme svoje pastoralne službe. Mjesec dana poslije, 15. listopada, sestre su se zajedno s vikarom za slovenske vjernike don Karlom Bolčina, djecom "dnevnog boravka", gospođama iz našeg Doma, mladima Mladinskog doma i okolnim mještanima okupile oko novog biskupa mons. Carla Roberta Maria Redaelli kako bi mu izrazile dobrodošlicu.

Dana 6. studenog s. Marian Demyan uspješno je diplomirala na Institutu religijskih studija u Trstu. Njezina radnja nosi naslov *Kršćanska antropologija u modernom svijetu*.

S početkom Godine vjere Crkva u Trstu svečano je otvorila Biskupijsku sinodu pod naslovom *Samo ako ostanete u vjeri utemeljeni, stalni i nepoljuljani* (1 Kol 1,23). Bit će to providnosna prilika za obnovu naše vjere utemeljene na osobnom i zajedničkom odnosu s Kristom.

S. Gabrijela Koncilja

IZ LEMONTSKE PROVINCIJE

Ljetni mjeseci bili su jako vrući i sušni u velikom dijelu SAD-a, uključujući i Lemont. Bojale smo se hoće li preživjeti naše drveće, grmlje i cvijeće. A sada, kada je sve prošlo, uživamo u ljepoti jesenskih boja govoreći: Bog je dobar u svakom vremenu.

Dana 4. srpnja sestre su se okupile u kući Alvernia Manor – Sinsky Hall na svečanost boja: crvene, bijele i plave, tj. na svečanost neovisnosti SAD-a.

Od 27. do 29. srpnja četiri sestre sudjelovale su na godišnjoj konferenciji Franjevačke federacije u Cincinnatiju, Ohio. Provincijska predstojnica s. Therese Ann Quigney, provincijska savjetnica s. Paula Nasenbeny i s. Sandara Zorko radosno su sudjelovale na susretu koji je okupio više od 400 franjevačkih redovnica i redovnika SAD-a. S. Patricija Kolenda pripremila je štand na kojemu je prodavala svoje čestitke. S. Sandra je ove godine određena za godišnju nagradu mirotvorca, koja se daje jednom izabranom članu iz svake zajednice.

Od 7. do 11. kolovoza s. Therese Ann Quigney bila je na godišnjem susretu u St. Luisu gdje se okupilo oko 900 viših poglavarica (LWCR) SAD-a. Susret je protekao u molitvi, tišini i traženju najboljeg odgovora na izazove koje je Kongregacija za nauk vjere postavila pred njih. Poslije zajedničkog traženja rješenja sestre koje su na čelu LWCR-a, odredile su smjer u kojem bi se trebalo ići. U dijalogu s nadbiskupom J. Peterom Sartainom zaključeno je da će LWCR ostati vjeran pozivu Crkve, koja će, nadaju se, shvatiti vrijednost postojanja i djelovanja redovnica SAD-a te da će ova situacija dobro završiti.

Vrhovna zamjenica s. Maryann Dosen stigla je k nama 12. kolovoza i provela kratko vrijeme *kod kuće*. Vratila se u Gorottaferratu 3. rujna.

Na dan Uznesenja BDM, 15. kolovoza, s. Susan Catherine Wade položila je svoje doživotne zavjete. Svečanosti je nazočila njezina obitelj, sestre, nastavnici i kolege škole St. Walter.

Školska godina 2012./2013. započela je koncem kolovoza. Seminari za nastavnike održani su prije dolaska nestrpljivih učenika. Mount Assisi Academy započela je 62. godinu svog rada u pripremanju djevojaka za njihovo buduće poslanje u Crkvi i u svijetu.

Na Dan Družbe, 13. rujna, u večernjim satima slavile smo svetu misu, prisjećajući se osnutka naše Družbe 1869. Slavlje je nastavljeno zajedničkom večerom sa svim sestrama.

S. Germaine Sulak i s. Lois Matusiak sudjelovale su 22. rujna na Slovenskom festivalu u Kansas Cityju. Ovdje su naše prve sestre započele svoju misijsku službu s doseljenicima koji su dolazili u Ameriku tražeći bolje uvjete života. Naša zajednica je ponosna na svoje služenje tim ljudima, čast nam je da smo to mogle.

Dana 3. listopada slavile smo preminuće serafskog oca Franje uz čašćenje relikvija, nakon čega smo se u blagovaonici nastavile družiti s pridruženim članovima i gostima. Na svetkovinu Sv. Franje, 4. listopada, slavilo se na više načina. P. Charles Faso, OFM, slavio je euharistiju za sestre, naše štíćenike i goste Alvernia Manor. Poslije mise p. Charles blagoslovio je životinje. P. Kevin Birmingham predsjedao je posebnom liturgijskom slavlju u Mount Assisi Academy, a sestre iz provincijalne kuće zaključile su dan molitvom Večernje u 17 sati s p. Johnom Dombrowskim, OFM, i svečanom večerom.

Od 15. do 19. listopada s. Therese Ann Quigney, provincijska predstojnica, i s. Ann Barbara Plavac, zamjenica i ekonomica, sudjelovale su na godišnjoj konferenciji Centra za

sredstva redovničkih družbi (RCRI) u Orlando na Floridi. Ova konferencija nudi dragocjene pravne i financijske informacije u vezi sredstva za redovnike.

Godišnji susret predstojnica održan je 3. studenog u Lemontu pod vodstvom s. Therese Ann. Obradena je tema *Poziv na autoritet u franjevačkom služenju*. Sestre su aktivno sudjelovale u diskusiji o tome kako bolje vršiti službu vodstva u redovničkoj zajednici.

U nedjelju 4. studenoga u kapeli sv. Franje u provincijalnoj kući slavljen je sveta misa za sve pokojne učenike, rodbinu i prijatelje Mount Assisi Academy.

S. Sandra Zorko

IZ MOSTARSKJE PROVINCIJE

O obilježavanju *80. obljetnice utemeljenja naše Provincije* upriličena je 25. kolovoza 2012. godine svečanost blagoslova novog provincijalnog sjedišta u Franjevačkoj 88 u Mostaru. Obred blagoslova kao i svetu misu za potrebe Zajednice predslavio je vojni ordinarij u BiH mons. dr. Tomo Vukšić. Prisjećajući se povijesnoga hoda Provincije kao puta, ugaženog zanosom i radošću služenja, ali i ratovima, izgnanstvom i raznim tegobama, zahvalile smo Bogu za sve one čija je vjera ugrađena u našu Zajednicu kao plodnu granu velikog franjevačkog stabla svetosti i poslanja. Obnovom i povratkom provincijalnoga sjedišta u svoje prvo prebivalište, u kuću u kojoj je 26. kolovoza 1932. utemeljena Provincija, obnovile smo svoje pristajanje uz Gospodina kako bi osvježenim zanosom i čvrstom voljom krenule ususret onome što Bog stavlja pred nas, svjedočeći svoju vjernost Bogu i zavjetima. Molile smo da nas u nastojanju da priskrbimo prikladne prostore za služenje i djelovanje ne napusti svijest da je *cijeli svijet naš samostan*. I da smo u njemu samo *pridošlice i putnici...*

Zahvalne Bogu za naklonost koju nam iskazuje u daru novih zvanja, radosno vam javljamo da su početkom rujna svoju kandidaturu u našoj zajednici započele četiri djevojke, a na blagdan Rana sv. Franje dosadašnja kandidatkinja Vesna Glavota primljena je u postulaturu.

Provincijalnim hodočašćem u Gospino svetište na Širokomu Brijegu ušle smo 13. listopada 2012. u *Godinu vjere*. Bila je to ujedno i početna duhovna obnova u ovoj školskoj godini u kojoj je sudjelovalo oko stotinu sestara. Misao vodilja sveukupnog programa toga dana bila je *Marija – Škrinja vjernosti i Učiteljica vjere*. U prigodnom obraćanju sestrama provincijalna predstojnica s. Franka Bagarić naglasila je kako će, sukladno odluci pape Benedikta XVI. da nadolazeću godinu proglasi *Godinom vjere*, ovogodišnje duhovne vježbe i duhovne obnove na razini Provincije također biti u znaku ponovnog otkrivanja dara vjere i pronicanja njezina otajstva. Poželjela je sestrama da ih dublja pitanja o vlastitoj vjeri, o njezinu Središtu i Izvorištu koja ćemo promišljati narednih mjeseci, vode predanijoj molitvi i razmatranju te poletnijem življenju istina koje kao kršćanke i redovnice ispovijedamo. Bogatim poticajima ovaj nam je dan produbio spoznaju o potrebi duhovnoga rasta. Trebamo ponovno, pojedinačno i kao redovnička zajednica njegovati u sebi marijanske crte, poniranja, pretakanja u sebe, kontempliranja Božje riječi, biti

privilegiranim mjestom – šatorom Božjega boravka i tako i osobno iskusiti čast Marijinog blaženstva: “Još blaženiji oni koji slušaju riječ Božju i čuvaju je!” (Lk 11,28).

Prema tradiciji ovo je vrijeme liturgijske godine obilježeno susretima *Provincijalne predstojnice s pojedinim skupinama sestara*. U tomu smislu održan je 15. rujna u provincijalnom središtu u Mostaru susret sestara katehistkinja i voditeljica liturgijskoga pjevanja, a u samostanu u Bijelome Polju s. Franka susrela se 27. listopada s kućnim predstojnicama.

U duhu zajedništva u vjeri i karizmi naša će s. Natalija Palac održati tijekom listopada i studenoga za sestre Bosansko-hrvatske provincije seminar o temi *Iz vjere Božje živimo svoju karizmu i poslanje*. Uz dobar odaziv i sudjelovanje djevojaka do sada su održana i tri *Molitveno-odgojna seminara za djevojke* te dva *Seminara posta, molitve i šutnje* koje vode naše sestre zadužene za pastoral mladih i obitelji.

Iz tiska su izišle i dvije knjige koje su pripremile naše sestre. U knjizi *Priče za ljubav i povjerenje* sabrani su prilozi s. Dominike Anić objavljivani u *Svjetlu Riječi*, a u knjizi *Gesù pellegrino con noi* tumačenja evanđeoskih odlomaka za nedjelje u godini „C“.

U nedjelju, 18. studenoga ove godine u našem samostanu u Bijelom Polju započet će prvi od devet krugova duhovnih vježba predviđenih za ovu godinu. Bit će to dobra priprava za svetkovinu naslovnika Družbe – Krista Kralja.

S. Zdenka Kozina

IZ ARGENTINSKO-URUGVAJSKE PROVINCIJE

Radosno smo slavile 100. rođendan naše s. Leonarde Ricetto 16. kolovoza euharistijskim slavljem i svečanim ručkom s našom braćom franjevcima i sestrama iz drugih zajednica. S. Leonarda nas je razveselila dvjema pjesmama, što pokazuje koliko je naša draga sestra još živahna i bistra. Veseli nas njezino svjedočanstvo vjernosti i svježina poziva.

Kao Provincija proživjele smo teško vrijeme, ali Bog je vjeran Učitelj. Uvijek je s nama u našem hodu i pokazuje nam smjer kojim ga trebamo slijediti na putu obraćenja i sestrinstva. Od 29. kolovoza prate nas na tom putu s. Eva Arévalo, vrhovna savjetnica i s. Mihaela Berčon, povjerenica za našu Provinciju koju je imenovalo Vrhovno vijeće. Primamo ih sa zahvalnošću i u nadi.

U provincijalnoj kući je 5. rujna s. Mihaela započela svoju službu. Tom prigodom upriličeno je svečano slavlje. S velikim emocijama i dubokom vjerom u Boga izrekla je pred nazočnim sestrama iz svih zajednica sljedeće: “Ne poznajem zemlju, ni okolnosti, ni zakone zemlje, niti vas, sestre, ni španjolski jezik, ali slava Božja pobjeđuje u slabosti, ne u sposobnosti. Uvjerena sam da Bog također s vama ima poseban plan koji želi ostvariti na svoju slavu, ne na našu”. Sigurne da Bog kao dobri pastir skrbi za svoje ovce, prihvatile smo s. Mihaelu raspoloživa i otvorena srca za rad s njom u izgradnji Kraljevstva u našoj voljenoj Provinciji.

Od rujna do konca studenoga s. Mihaela je u pratnji s. Eve posjetila sve zajednice. Susrela se sa svakom sestrom i nastojala je upoznati stanje svake zajednice i apostolat sestara.

Od 12. do 14. listopada s. María Angelica Medina s ekipom za pastoral zvanja Biskupije Lanús – Buenos Aires animirala je duhovnu obnovu na temu *Životni plan*. Na obnovi je sudjelovalo 15 mladih iz regije od 16 do 21 godine. Pokazali su veliku otvorenost za traženje volje Božje u svome životu. Ti dani bili su bogati, korisni i puni radosti za sve sudionike. Zahvaljujemo Gospodaru žetve moleći ga da nastavi doticati srca mladih svojom ljubavlju.

U zajednici Svete Klare u Laishi mjesec listopad bio je u znaku misija i franjevaštva. Sestre su 4. listopada pratile biskupa i župnika p. Felicianu u misiju Tatané čiji je zaštitnik sv. Franjo. Na vigiliju su sestre s učenicima pripremile bogati program uz pjesme i narodne plesove. Na svetkovinu je bila procesija i svečano euharistijsko slavlje te zajednički ručak. I u školi je proslavljena svetkovina sv. Franje. Na poseban način slavljeno je otvorenje Godine vjere. Cijeli mjesec bio je posvećen obitelji i ekologiji. Uokolo naše škole, uz pomoć učenika Agronomске škole, zasađena su stabla. Mjesec smo zaključili slavljem u čast obitelji.

U gradu Piranéu, Biskupija Formosa, 13. listopada slavljeno je otvorenje Godine vjere. Bilo je to uistinu duboko iskustvo zajedništva na kojem su sudjelovale i naše sestre iz zajednica sa sjevera, zajedno s laicima.

Sestre iz zajednice Svete Elizabete u Formosi neumorno se posvećuju pastoralnom radu: 20. rujna s. Savina Ledesma putovala je u Colorado gdje je sudjelovala u misijama i pripremi devetnice za slavlje blagdana svetih Mihaela, Gabrijela i Rafaela. Dana 29. rujna s. Susana Roldan i s. Lina Salinas, zajedno s nastavnicima, učenicima i roditeljima su otputovale u Las Lomitas kako bi stavile u praksu odgojni projekt *Upoznajmo svoju regiju*. Ponijele su igračke i prehrambene proizvode za potrebite. S. Eulogia Sosa je s katehetama i učenicima viših razreda Sv. Elizabete posjetila dom za starije osobe u Espinillu u Formosi. Bilo je to lijepo iskustvo za sve. Primili su više nego su dali.

Nastavno osoblje i učenici naše škole Sv. Elizabeta u Formosi su 11. listopada, na dan otvorenja Godine vjere, na poseban način bili povezani s cijelom Crkvom. Na različite načine, osobno i zajednički, razmišljali su o vjeri. Učenici različitih uzrasta pokazali su svoje talente i sposobnosti u kreativnom promišljanju o značenju vjere. Pokazali su to scenskim izvedbama biblijskih odlomaka i svjedoka vjere: Abrahama kao oca vjere; Blažene Djevice Marije kao one koja se potpuno stavila na raspolaganje Božjoj volji; žene koja je bolovala od krvarenja i koja je željela samo dotaknuti Isusa kako bi ozdravila; Samarijanke i njezinog susreta s Isusom na Jakovljevu zdencu; svetog Franje koji obnavlja crkvu sv. Damjana; sv. Elizabete Ugarske koja je uzor neraskidive vjere i pouzdanja u Boga.

U subotu 28. listopada, povodom početka Godine vjere, s. Liliana Vazquez, s. María Pabla Ortellado i s. Sonia Diaz sudjelovale su u Rafael Calzadi u Buenos Airesu na susretu za mlade.

S. María Angélica Medina

IZ BOSANSKO-HRVATSKE PROVINCIJE

Uoči Rana sv. Franje Asiškoga, 16. rujna, doživotne zavjete položila je s. M. Kristina Marijanović. Isti dan proslavile smo 50. obljetnicu redovničkog života naših sedam sestara: s. Imelde Janjiš, s. Emanule Jukić, s. Marte Kurtić, s. Ambrozije Bernatović, s. Alme Bernatović, s. Fabijane Grivić i s. Tarzicije Vujice. Svečano euharistijsko slavlje u župnoj crkvi sv. Ante Padovanskog predslavio je mons. dr. fra Marko Semren, pomoćni banjolučki biskup.

Provincijska predstojnica s. Ivanka Mihaljević je 29. rujna u Kloštru Ivaniću u novicijat primila postulantkinju Katarinu Dunđer, a u postulaturu Blaženku Marijanović, Ivanu Crnoju i Anđelku Ivančić. Sutradan, 30. rujna, u župnoj crkvi Uznesenja BDM prve redovničke zavjete položila je novakinja Slađana Ivanović i uzela redovničko ime s. Franciska. Zavjete je primila provincijska predstojnica, a svečanu euharistiju predslavio je provincijal Hrvatske dominikanske provincije fra Anto Gavrić.

U ozračju Godine vjere, u našoj kući u Bugojnu susrele su se 13. listopada provincijska predstojnica i kućne predstojnice s područja Bosne, Hrvatske i inozemstva. Kućnim predstojnicama uručene su određene smjernice i prigodni materijali za animiranje života i djelovanja pojedine zajednice, s naglaskom da pismo Svetog Oca *Porta fidei* bude temelj i izvor poticaja za zajednički duhovni hod tijekom Godine vjere.

Posebno radostan susret dogodio se u Št. Petru pri Št. Jakobu u Rožu, u Austrijsko-koruškoj provinciji, gdje su 13. listopada naše najmlađe članice – na poziv provincijske predstojnice s. Veronike Supan, a u pratnji svojih odgajateljica – izvele predstavu *Klara – svjetlo od Boga*. Predstava je izvedena povodom dolaska vrhovne predstojnice s. Klare Šimunović u kanonsku vizitaciju toj Provinciji te povodom zajedničkog hodočašća sestara Mariborske, Tršćanske i Austrijske provincije.

Događanja na planu Crkve i franjevačkih zajednica u Hrvatskoj i BiH također su bila bogata. Najprije je svečanim euharistijskim slavljem 11. kolovoza u samostanu sv. Klare u Mikulićima (Hrvatska) i Brestovskom (BiH) zatvorena Klarina godina, čime je završeno obilježavanje 800. obljetnice poziva sv. Klare te početaka Drugoga franjevačkog reda.

U rujnu su održani Redovnički dani u Zagrebu i Splitu na temu *Važnost i uloga žene u prenošenju vjere* te Redovnički dan u Jajcu na temu *Vjera u životu redovnika*. Na ovim susretima redovnice i redovnici promišljali su o vjeri, nastojeći se pripremiti za Godinu vjere, koju je najavio papa Benedikt XVI.

Od 9. do 11. rujna u Sarajevu je održan Međunarodni mirovinski susret pod geslom *Naša je budućnost živjeti zajedno – Religije i kulture u dijalogu*.

Početkom listopada franjevske i franjevci Hrvatske i BiH obilježili su 800. obljetnicu dolaska Franje Asiškoga na hrvatsko tlo. Središnji događaj obilježavanja bilo je svečano misno slavlje na Sustipanu u Splitu 6. listopada, čemu je prethodio znanstveni, kulturni, katehetsko-pastoralni, molitveno-liturgijski te zajedničarsko-rekreativni program. U organizaciji Vijeća franjevačkih zajednica održan je 1. i 2. listopada u Splitu i Zadru Međunarodni znanstveni simpozij na temu *Počeci franjevaštva u Hrvata*. Tom prigodom je

1. listopada u Splitu predavanje održala i naša s. Kata Karadža na temu *Prve klarise i samostani klarisa u našim krajevima*.

Posebno smo radosne da su u izdanju Vijeća franjevačkih zajednica Hrvatske i BiH iz tiska izišli *Franjevački izvori*. Ovo je za franjevačku obitelj hrvatskoga govornog područja velik događaj jer se po prvi put u jednom djelu tiskaju svi važniji franjevački spisi.

Drage sestre, srdačno vas pozdravljamo iz Sarajeva i želimo da nam svima Godina vjere bude ispunjena nastojanjem oko osobnog i zajedničkog učvršćivanja u vjeri.

S. Kata Karadža

IZ AUSTRIJSKE PROVINCIJE

Dana 8. rujna, prije početka školske godine, sestre iz Austrijsko-koruške provincije hodočastile su u marijansko svetište Brezje u Sloveniji kako bi zahvalile za 50. obljetnicu redovničkog života s. M. Martine Perdacher i s. M. Antonije Kimovec te za 40 godina redovničkog života s. M. Kornelije Rechmann. Poslije ručka smo na Bledu imale zanimljivu vožnju vlakom oko Bledskog jezera.

Raduje nas veći broj upisanih učenika ove godine u školi u Št. Peteru. S. Urša Šebat iz Mariborske provincije velika nam je pomoć. U Repnju je organizirala dvodnevnu duhovnu obnovu za jedan razred iz Št. Petera. Sudionicima je vrijeme koje su proveli razmišljajući o apostolu Petru brzo proletjelo. Bili su oduševljeni onim što su proživjeli u te dane. Odgojiteljice, nastavnici i učenici dostojno su obilježili svetkovinu sv. Franje. Organiziran je izlet u mjesto Korte – Železna Kapla. Glavne točke susreta bile su: sveta misa, pješačenje i druženje. I u provincijalnoj je kući na svetkovinu sv. Franje mala skupina djevojaka, zajedno sa s. Andreom, animirala liturgijsko slavlje svete mise.

U listopadu je kod nas u kanonskoj vizitaciji bila vrhovna predstojnica s. Klara Šimunović. Na početku njezina posjeta imale smo susret triju, odnosno četiriju provincija. Okupile smo se u Št. Peteru gdje smo pogledale predstavu o svetoj Klari koju su izvele sestre Bosansko-hrvatske provincije iz Kloštra Ivanića. Poslije smo otputovale za Osoje gdje je slavljena sveta misa. Poslušale smo i izlaganje o povijesti mjesta i crkve. Poslije ručka hodočastile smo Gospi od Otoka. Dan smo završile svečanom Večernjom kod sestara u Št. Peteru.

Za vrijeme kanonske vizitacije, koja je bila jedno lijepo iskustvo za nas, vrhovna predstojnica s. Klara ohrabrila nas je i dala neke smjernice za osobni i zajednički život. Susretom sa sestrama predstojnicama i s Provincijskim vijećem, završen je program vizitacije. S. Klara je imala mogućnost pozdraviti se s većinom sestara okupljenih na *provincijskoj kavi* u kući Marjeta u Šmarjeti.

S. Andrea Starz

IZ PARAGVAJSKE PROVINCIJE

U sklopu programa Paragvajske biskupske konferencije za 2012. – *Trajna misija u Paragvaju. Evangelizacija obitelji* – od 31. kolovoza do 2. rujna slavljen je u Zavodu svete Obitelji Lambaré 5. susret mladih, učenika četiriju škola naše Provincije. Na susretu pod motom *Sa svetim Franjom gradimo bratstvo u našim obiteljima* sudjelovalo je 215 mladih. Tema je bila predstavljena u obliku svjedočanstava, rada u skupinama i scenskim prikazima. Došla je do izražaja mladenačka živahnost i zajedništvo. Mladi su pokazali oduševljenje i zanimanje za sve teme. Cilj ovog susreta bio je uključiti mlade u bratsko ozračje, u veselje i dijeljenje iskustava, probuditi njihove sposobnosti i očekivanja s obzirom na njihove škole. To je prostor za međusobno upoznavanje, dijeljenje njihova mladenačkog bogatstva, ideala, snova, za međusobno ohrabivanje na životnom putu, uzimajući u obzir njihovo kršćansko opredjeljenje kao i zabrinutost s obzirom na profesionalnu nesigurnost. Susret je bio poticaj za učenike, nastavnike i roditelje te je doprinio jačanju obitelji i obnovi onih koji su u krizi. Na ovom susretu izrekli smo svoje *da* Bogu, Crkvi i obitelji. Susret su priredile s. Fátima Dittrich, ravnateljica Zavoda svete Obitelji, s. Lidia Molinas, ravnateljica Zavoda svete Marije Anđeoske, s. Lucila Medina, ravnateljica škole sv. Franje Asiškog, s. Teresa Ortiz, ravnateljica škole Naša Gospa od Krunice, s. Nancy Frutos i s. Margarita González. Aktivno su sudjelovali nastavnici i roditelji spomenutih škola.

U svim zajednicama Provincije molile smo devetnicu za mir i jedinstvo, koja je završena 13. rujna, kada smo slavile 143. obljetnicu Družbe.

U župi Praškog djeteta Isusa, koju vode franjevci TOR, franjevačka je obitelj slavila svetkovinu Rana sv. Franje, koja nas potiče intenzivnoj ljubavi prema Raspetome.

U našoj zajednici sv. Agneze u Formози održan je 22. rujna zadnji susret za sestre koje djeluju u zdravstvu i za ostale zainteresirane sestre. Sudjelovalo je 14 sestara, a teme su bile: *Toplina i kvaliteta služenja* koju je izložila psihologinja Laura Kronawetter, te *Fleksibilna starost* koju je obradila gerontologinja dr. Dina Zelaya. Bilo je zanimljivo i vrlo praktično.

U Coronel Oviedu održan je 25. rujna nacionalni susret franjevačke obitelji na temu *Doprinos franjevačke duhovnosti za obitelj*. Bio je to bratski svečarski susret na kojemu je sudjelovalo oko 1.500 članova. Uistinu, ovakvi susreti jačaju i ohrabruju naš franjevački poziv.

Kao što je predviđeno Provincijskim planom, od 24. do 28. rujna održana je duhovna obnova za starije sestre na kojoj je sudjelovalo 12 sestara. Obnovu je vodio p. Humberto Villalba na temu *Vjera i posvećeni život*.

U nadi uskrsnuća priopćujemo vam da su se ove godine vratile u kuću Očevu naše sestre: s. Francisca Flajsman (13. lipnja), s. Herminia Chavez (19. srpnja), s. Olga Duarte (4. listopada) i s. Victoria Gamarra (31. listopada). Neka uživaju beskrajnu slavu Božju koju ćemo i mi jednog dana s njima dijeliti u nebeskom zajedništvu.

S. Margarita González G.

IZ RIMSKE REGIJE

Dan otvorenih vrata u zajednici Rimske regije

Dana 18. studenoga ove godine mi, sestre Rimske regije, proživjele smo i dijelile jedan dan duhovnosti i apostolata s mladim djevojkama. Pozvale smo ih da pobliže upoznaju karizmu i poslanje naše Družbe. Bilo je to vrlo snažno i pozitivno iskustvo koje nam je omogućilo lijepu trenutku zajedništva, ali i dodatnu svijest o prioritetu pastorala zvanja u našoj zajednici, kao i oživljeno povjerenje u apostolat s mladima. Dijelimo s vama, sestre, radost ovog posebnog dana riječima djevojke koja je sudjelovala na ovom susretu:

“Želim započeti ovaj kratki tekst iskrenom zahvalnošću svim školskim sestrama franjevkama Krista Kralja koje su nam izrazile dobrodošlicu veoma srdačno tako da smo se osjećale kao kod kuće. Ova obnova bila je za mene jedno važno i dirljivo iskustvo, ne samo zbog duhovnih tema o kojima smo promišljale, nego i zato jer sam upoznala puno novih osoba koje su već sada obogatile moj život.

Duhovnu obnovu proveli smo u molitvenim trenucima, razmišljanju i spoznavanju. Svaka je od nas mogla pogledati u vlastitu nutrinu i izraziti svoje ideje i emocije. Istaknula bih i zajednički objed koji je ujedno bio prilika za druženje i razmjenu iskustava.

I još nešto: sestre su nas odvele u baziliku sv. Petra kako bismo primile blagoslov Svetog Oca. Moram priznati da, iako živim u Rimu, uvijek su mi jako potresni trenutci koje provedem na tom mjestu. Mogu tu posvjedočiti svoju vjeru, ali i susresti se s hodočasnici iz cijelog svijeta koji svjedoče radost što su kršćani.

Obnova je završila svetom misom. Na kraju susreta smo na dar dobile križeve koje ćemo, vjerujem, brižno čuvati. Ovaj susret bio je uistinu dar Božji. Bog nam je pokazao besplatnost svoje ljubavi i dopustio nam da mu otvorimo svoje srce, ne individualističke vjere, nego vjere koja počiva na dijeljenju, vjere u kojoj svatko može doprinijeti sudjelovanjem.

I na kraju želim potvrditi da je za sve nas taj nedjeljni susret 18. studenog bio jedno iskustvo radosti. Ovaj nas je susret potaknuo da postanemo svjesne 'naše žeđi' stavljajući nas u raspoloženje otvorenosti za Gospodina kako bi nam se mogao darovati u punini” (Claudia Filippi).

S. Lucija Vrdoljak